

**REACTIENOTA ZIENSWIJZEN
ONTWERPBELEIDSREGEL**

**“HOE EN WAAR IN HET BUITENGEBIED VAN ZWARTEWATERLAND WORDEN
GROTE ZONNEPARKEN EN WINDMOLENS TOEGELATEN?”**

Reactienota zienswijzen

Ontwerp-beleidsregel

**“Hoe en waar in het buitengebied van
Zwartewaterland worden grote zonneparken en
windmolens toegelaten?”**

Versie 8.0

**GEMEENTE ZWARTEWATERLAND
REACTIENOTA ONTWERP-BELEIDSREGEL**

**“HOE EN WAAR IN HET BUITENGEBIED VAN ZWARTEWATERLAND
WORDEN GROTE ZONNEPARKEN EN WINDMOLENS TOEGELATEN?”**

<u>INHOUDSOPGAVE</u>	<u>blz</u>
1. INLEIDING	1
2. TERINZAGELEGGING ONTWERP-BELEIDSREGEL	2
3. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN	3
4. OVERZICHT AMBTSHALVE WIJZIGINGEN	84
5. BIJLAGEN	85

1. INLEIDING

In deze Reactienota Zienswijzen en het vooroverleg met de overheidsinstanties zijn de binnengekomen zienswijzen op de Ontwerp-beleidsregel “Hoe en waar in het buitengebied van Zwartewaterland worden grote zonneparken en windmolens toegelaten?” samengevat en voorzien van een gemeentelijke reactie. In het tweede hoofdstuk is eerst de procedure omschreven. Daarna wordt in hoofdstuk 3 aangegeven welke zienswijzen zijn ingediend. Tot slot is in hoofdstuk 4 een overzicht opgenomen van wijzigingen die ambtshalve worden doorgevoerd. In hoofdstuk 5 staan de bijlagen.

---

2. TERINZAGELEGGING ONTWERP-BELEIDSREGEL

De Ontwerp-beleidsregel “Hoe en waar in het buitengebied van Zwartewaterland worden grote zonneparken en windmolens toegelaten?” heeft overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met ingang van vrijdag 6 mei 2022. gedurende zes weken voor een ieder digitaal ter visie gelegen op www.officielebekendmakingen.nl. Hiervan is vooraf openbare kennisgeving gedaan in De Stadscoerier en in het Gemeenteblad. Op dinsdag 14 juni is een informatieavond georganiseerd. Vanaf maandag 4 juli 2022 tot en met zondag 14 augustus 2022 heeft de ontwerpbeleidsregel herhaald ter inzage gelegen, omdat de raadsbrief van 14 april 2022 met als onderwerp “aanvulling bij raadsvoorstel ‘Waar zonneparken en windmolens’” in de eerste ter inzage termijn niet digitaal ter inzage heeft gelegen op www.officielebekendmakingen.nl.

Op grond van de Inspraakverordening Zwartewaterland (Verordening inzake de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken) kan een ieder bij de gemeenteraad schriftelijk of mondeling hun zienswijzen op een ontwerpplan naar voren brengen.

Van de mogelijkheid tot het schriftelijk kenbaar maken van een zienswijze is door 33 betrokkenen gebruik gemaakt. Deze zienswijzen zijn tijdig ontvangen respectievelijk tijdig aangevuld en zijn daarom ontvankelijk.

In het kader van de Inspraakverordening Zwartewaterland is actief vooroverleg gepleegd met overheidsinstanties met belang bij de beleidsregel. Door de Veiligheidsregio IJsselland en de provincie Overijssel is een reactie gegeven.

Op 24 augustus 2022 hebben Fortresse, Sluispoort en Ondernemerskring Zwartsluis 1357 adhesiebetuigingen aangeboden aan Wethouder Rietman. 1202 daarvan zijn digitaal ingediende adhesiebetuigingen, 155 stuks zijn geschreven adhesiebetuigingen.

3. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN

Bij de beantwoording van de zienswijzen wordt de opdeling van de zienswijze gevolgd per indiener en per onderwerp zoals deze door de indiener van de zienswijze is aangebracht. Per zienswijze wordt eerst kort weergegeven wat de strekking is, vervolgens volgt de gemeentelijke reactie op het betreffende deel van de zienswijze en in hoeverre de zienswijze aanleiding geeft tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 1

Datum zienswijze

De zienswijze is per brief ingediend op 14 juni 2022 en ontvangen op dezelfde dag.

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1.	Geprotesteerd wordt tegen de plannen van zonnepanelen en windmolens in dit dijklandschap. De locaties zijn zodanig bepaald dat het aan alle kanten in strijd is met de Natura 2000 regels.	<p>De zoekgebieden zijn gekozen buiten de Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). De N2000 gebieden vallen grotendeels in het NNN. Na de zienswijze heeft nogmaals een controle plaatsgevonden. Hierbij is gebleken, dat bij de zoekgebieden Wind Zwartsluis en Zon Genne Overwaters op perceelniveau kleine delen gelegen zijn in NNN. Bij de definitieve vaststelling van de zoekgebieden zal deze aanscherping plaatsvinden.</p> <p>Bij de realisatie van grote zonneparken en windmolens zal aan de Wet natuurbescherming moeten worden voldaan. Realisatie van deze plannen in strijd met Natura 2000 is daarom niet mogelijk.</p>

2	Daarnaast moet elk bedrijfsdak worden benut om daar zonnepanelen en windwakkels op te plaatsen. Daar wordt op de lange termijn veel meer mee gewonnen.	Als gemeente stimuleren we actief het benutten van bedrijfsdaken voor zonnepanelen en waar mogelijk windwakkels. Maar zelfs als alle daken in de gemeente Zwartewaterland voorzien zijn van zonnepanelen, dan levert dit te weinig energie op om aan de opgave van de RES voor 2030 te voldoen. Grootschalige opwek van energie met windturbines en zonneparken is daarom noodzakelijk. Voor de inpassing van deze grote zonneparken en windmolens is deze beleidsregel opgesteld.
3	Als de plannen van windmolens toch doorgaan dan moet worden nagedacht om de paal van de windmolens te bekleden rondom met panelen. Dit is in ieder geval een win-win situatie.	Het idee om de paal van de windmolens rondom met panelen te bekleden is interessant. Deze nota met het idee wordt bij de definitieve beleidsregel gevoegd. Voor initiatiefnemers en de Gemeentelijke adviescommissie kwaliteit kan in de ideeënvorming voor realisatie van windmolens de suggestie worden meegewogen.
4.	Als "Den Haag" iets bepaald, dan wil dat nog niet zeggen dat het college en de gemeenteraad hiermee akkoord moet gaan. Gezond verstand mag, dan ook wel eens gaan zegevieren.	De gemeenteraad heeft voor het vaststellen van de RES 1.0 haar eigen aandeel qua opwek van duurzame energie in 2030 bepaald. Het college en de gemeenteraad hebben een eigen afweging gemaakt voor de energietransitie.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 1 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 2

Datum zienswijze

De zienswijze is per brief ingediend op 14 juni 2022 en ontvangen op dezelfde dag.

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1.	Wat als de netbeheerder de stroom afsluit in verband met overbelasting? Heeft het dan wel zin als zelf geïnvesteerd wordt in eigen zonnepanelen, terwijl het eventuele zonnepark in de achtertuin zorgt voor die piek? Dan wordt betrokkene de dupe van deze plannen.	<p>Grootschalige zonneparken en windturbines worden vaak rechtstreeks aangesloten op een onderverdeelsstation en niet op het lokale netwerk. Extra belasting van het lokale netwerk wordt daarom niet verwacht. Tegenwoordig worden nieuwe zonneparken vaak ook gecombineerd met opslag, dit om afschakelen van omvormers te voorkomen.</p> <p>Het kan gebeuren dat tijdens leveringspieken in het elektriciteitsnetwerk omvormers tijdelijk worden uitgeschakeld. Het betreft hier vaak slechts korte periodes. Zeker bij de huidige energieprijzen blijft het aantrekkelijk om zelf te investeren in zonnepanelen.</p> <p>Nog steeds geldt hoe meer zonnepanelen er op daken geplaatst worden, hoe minder zonnepanelen er op veld geplaatst hoeven te worden.</p>

Conclusie

In de zienswijze van indiener 2 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 3*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 16 juni 2022 en ontvangen op dezelfde dag.

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1.	Eendenkooien worden gebruikt als ringstations. Dit kan ook door elders nieuwe kooien te maken. De cultuurhistorie van de oude kooien blijft en het wetenschappelijk onderzoek wordt elders gedaan.	Het verplaatsen van de eendenkooien door elders nieuwe kooien te maken, is een interessant idee. Waarbij altijd met de eigenaren en gebruikers van de eendenkooien overleg moet worden gevoerd. Deze nota met het idee wordt bij de definitieve beleidsregel gevoegd. Voor initiatiefnemers en de Gemeentelijke adviescommissie kwaliteit kan in de ideeënvorming voor realisatie van windmolens de suggestie worden meegewogen.
2.	Het welzijn van een dorp (Zwartsluis) is veel belangrijker, dan het verwerven van kennis over vogelgedrag, wat ook elders uitgevoerd kan worden.	Het welzijn van een dorp (Zwartsluis) is net zo belangrijk als de cultuurhistorische waarden en rechten van de eendenkooien van belang zijn. Bij de procedures van concrete initiatieven voor grootschalige zonneparken en windturbines zullen deze belangen en rechten worden afgewogen, inclusief de eventuele mogelijkheden van verplaatsing.
3.	Er zijn ook nog twee eendenkooien in Zwartewatersklooster. Kan het onderzoek daar niet naar verplaatst worden?	Hier wordt verwezen naar de beoordeling bij 1. en 2..
4.	Kies voor donkergekleurde windmolens, die vallen veel minder op.	Bij de realisatie van grootschalige zonneparken en windturbines zal bij concrete initiatieven door initiatiefnemers en door toetsing van de Gemeentelijke adviescommissie kwaliteit een definitieve kleurstelling worden bepaald.
5.	Kies voor clustering met bestaande molens	In onze gemeente zijn geen bestaande clusters van windmolens om de gemeentelijke opgave aan toe te voegen.
6.	Kies voor lijnopstelling langs A28	De A28 ligt niet op het grondgebied van onze gemeente.

7.	Kies voor samenwerking met omliggende gemeenten	Samen met onze buurgemeenten is in 2021 aangegeven, wat onze gemeente in 2030 gerealiseerd willen zien. Concreet is dit 105 Gwh, deels door zon op dak, door zon op land en door het plaatsen van windmolens. We werken daarnaast samen met andere gemeenten in de grensgebieden.
8.	Op de Natuurnetwerkaart Nederland (voormalig EHS) staat ook een deel van het zoekgebied windmolens, zonnepanelen bij Zwartsluis als beschermd gebied ingekleurd	Verwezen naar de beoordeling bij Zienswijze 1 onder 1.
9.	Bij het zoekgebied bij Zwartsluis is niet goed rekening gehouden met Belvédère gebieden, want in de Nota Belvédère lijkt het erop, dat het volledige zoekgebied ten oosten van Zwartsluis Belvédère gebied is. Het bestemmingsplan Buitengebied lijkt dit in de toelichting in paragrafen 2.3.2.3 en 2.4.2.1 te bevestigen.	Deze beleidsnotitie biedt juist de mogelijkheden om zorgvuldig de grootschalige opwek in te passen in het landschap rekening houdend met Belvédère gebieden. Het is een levend landschap waar de ontwikkelingen door moeten kunnen gaan. Waar het om gaat is dat, gezien de bijzondere waarden van het gebied, zorgvuldig met de ontwikkelingen wordt omgegaan.
10.	Naast natuur en cultuurhistorische aspecten speelt ook mee dat het gebied enorm vogelrijk is tussen de Oldematen, de uiterwaarden van het Zwartewater en De Wieden. De nationale windmolenrisicokaart van de Vogelbescherming laat dat ook zien.	Het gebied tussen de Oldematen, de uiterwaarden van het Zwartewater en De Wieden is vogelrijk. Deze nota met de zienswijze over de nationale windmolenrisicokaart van de Vogelbescherming wordt bij de definitieve beleidsregel gevoegd. Door initiatiefnemers en de Gemeentelijke adviescommissie kwaliteit kan bij de uitwerking voor realisatie van windmolens de windmolenrisicokaart worden meegewogen.
11.	En nog als nabrander: zonnepanelen in weides altijd omzomen door dicht en breed struweel, zodat ook in de	Het idee wordt met deze nota bij de definitieve beleidsregel gevoegd. Voor initiatiefnemers en de Gemeentelijke

	winter de panelen niet in het zich komen. De Vereniging Nederlands cultuurlandschap heeft veel kennis over hagen struwelen en dergelijke	adviescommissie kwaliteit kan in de ideeënvorming voor realisatie van zonneparken de suggestie worden meegewogen.
--	--	---

Conclusie

In de zienswijze van indiener 3 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 4*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 14 juni 2022 en ontvangen op dezelfde dag.

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1.	<p>5^e alinea, zin 6 “na dat jaar zij er weer opties!!!</p> <p>Een jaar is veel te kort om een plan in een buurt te organiseren. Aan de buurt moet ook “extra” tijd worden geven als het plan na een jaar nog niet rond is</p>	<p>De inwoners en eigenaren in een gebied hebben een jaar om tot een besluit te komen over het wel of niet starten van een gezamenlijk project voor grootschalige zonneparken en windturbines dat voldoet aan de voorwaarden in de ‘Beleidsregel zeggenschap en lokaal eigendom opwek duurzame energie via één of meerdere zonnepark(en) of windmolen(s) gemeente Zwartewaterland 2022’. Als na dit jaar blijkt dat de buurt nog meer tijd nodig heeft om tot een volwaardig plan te komen, dan krijgt de buurt meer tijd. Dan moet er wel uitzicht zijn op een gedragen plan. Als na een jaar blijkt dat er geen gezamenlijk plan komt dan kan de gemeenteraad besluiten om een maatschappelijke tender uit te schrijven.</p>

Conclusie

In de zienswijze van indiener 4 wordt wel aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Conclusie

Zienswijze indiener 5

Datum zienswijze

De zienswijze is per brief ingediend op 15 juni 2022 en ontvangen op 16 juni 2022.

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Aandacht wordt gevraagd voor de volgende twee zaken die weliswaar niet in de beleidsregel worden genoemd maar wel van belang zijn:	Over de twee zaken, die geen deel uit maken van deze beleidsregel:
1.	<p>Naast de voorlopige zoekgebieden in het kader van de RES 1.0 wordt momenteel (opnieuw) gekeken naar de mogelijkheid om in de polder Mastenbroek windenergie te realiseren ten behoeve van het industriecluster Genemuiden.</p> <p>Als grondeigenaren en initiatiefnemers binnen het voorlopige zoekgebied nabij Zwartsluis wordt graag de bevestiging gezien dat naar de mogelijkheid om in de polder Mastenbroek windenergie te realiseren niet gaat ten koste van een van beide reeds aangewezen voorlopige zoekgebieden. Dit is een extra bod in het kader van de RES 1.0 en geen ter vervanging van een deel van het bod voor zon op land.</p>	<p>De mogelijkheid om in de polder Mastenbroek windenergie te realiseren is geen keuzemogelijkheid bij vaststelling van de huidige zes potentiële zoekgebieden voor de realisatie van zonneparken en windmolens.</p> <p>Voor mogelijkheid om in de polder Mastenbroek windenergie te realiseren zal een nieuw participatieproces voor nieuwe potentiële gebieden moeten worden gevoerd. Als deze mogelijkheid wenselijk is voor de gemeenteraad.</p> <p>Daarmee zal dit zoekgebied een aanvulling zijn op de zoekgebieden in deze beleidsregel.</p>

	Overigens is het goed om te vermelden dat initiatiefnemers contact hebben gehad met OKG omtrent een mogelijke samenwerking/participatie, indien dit zoekgebied daadwerkelijk als mogelijke locatie wordt aangewezen.	Het is goed om te horen, dat initiatiefnemers en de OKG contact hebben over een mogelijke samenwerking/participatie.
2.	Vrijdag 10 juni 2022 is door minister Van der Wal de zogenaamde "Stikstof brief" naar buiten gebracht. Volgens deze brief moet de stikstof reductie in gebied van betrokkenen 70% bedragen in 2030. Zonder dat nu reeds bekend is wat dit exact betekent voor bedrijven van betrokkenen zal dit ongetwijfeld een grote invloed gaan krijgen. In dit licht is het des te belangrijker dat er andere, aanvullende mogelijkheden komen om economisch toekomstperspectief te behouden. Het mede kunnen exploiteren van een wind- of zonnepark, of een combinatie daarvan is daarbij een goede mogelijkheid.	De "Stikstof brief" van 10 juni 2022 heeft geen directe relatie met deze beleidsregel. In de beleidsregel is echter in paragraaf 3.2 "Van Waarden naar normen" in de tweede stap de leefbaarheid van het buitengebied een toetsingscriterium. Getoetst wordt hoe een initiatief een bijdrage levert aan de leefbaarheid van ons buitengebied.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 5 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

*Conclusie***Zienswijze indiener 6***Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 14 juni 2022 en ontvangen op dezelfde dag.

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1.	<p>In de ontwerp beleidsregel zoals geplaatst op https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-193866.html is de aanvulling zoals besproken op de raadsvergadering van 21 april 2022 niet meegenomen. Tijdens deze vergadering is aangegeven dat de raadsbrief toegevoegd zou worden aan de ontwerp beleidsregel. Graag wordt deze toevoeging alsnog gezien. Inmiddels is deze pas op 9 juni toegevoegd.</p>	<p>De raadsbrief van 14 april 2022 met als onderwerp “aanvulling bij raadsvoorstel ‘Waar zonneparken en windmolens’” heeft inderdaad niet ter inzage gelegen en daarom is de beleidsregel met deze brief nogmaals ter inzage gelegd van 4 juli tot en met 14 augustus 2022.</p>
2.	<p>In de ontwerp beleidsregel ontbreken concrete richtlijnen omtrent de gezondheidsaspecten. Er zijn geen minimale afstand tot woningen aangegeven. Inmiddels zijn er meerdere onderzoeken die concluderen, dat er wel degelijk gezondheidsrisico's zijn voor omwonenden verwezen wordt naar de rapporten op www.windwiki.nl. Er wordt een beroep gedaan op de zorgplicht van de gemeente om hier richtlijnen over op te nemen. Met name over de effecten van laagfrequent geluid zijn zorgen.</p>	<p>Er is tussen onderzoekers en wetenschappers nog veel debat en discussie over de gezondheidsaspecten van windenergie. Eenduidige antwoorden zijn er op dit moment niet.</p> <p>De verwachting is dat de landelijke overheid in 2023 komt met nieuwe algemene omgevingsregels voor windturbines. Tegen die tijd zijn er naar verwachting in onze gemeente concrete initiatieven voor grootschalige zonneparken en windturbines. Onze gemeente zal voor afstandsnormen moeten voldoen aan deze landelijke normen.</p>
3.	<p>Eerder is aangegeven dat er rekening wordt gehouden met het afpaalrecht van eendenkooi “de Haasjes”. Dit recht wordt niet teruggelezen in de ontwerp-beleidsregel bij bijvoorbeeld kernwaarden en kernkwaliteiten van de aanwezige natuur. Graag dit gebied uitsluiten in het zoekgebied.</p>	<p>In de nota “definitieve zoekgebieden voor zon en wind in Zwartewaterland” is een kaart opgenomen met daarop aangegeven het gebied dat door het afpaalrecht geraakt wordt.</p> <p>Voor het overige wordt verwezen onder de beoordeling bij Zienswijze 3 onder 1. en 2.</p>
4.	<p>Nadat de zoekgebieden zijn aangewezen is er 12 maanden de tijd om met een plan te komen. De gemeente Zwartewaterland streeft naar 75-100% lokaal eigendom. In</p>	<p>Voor het overige wordt verwezen naar de beoordeling bij Zienswijze 4 onder 1.</p>

	de definitieve notitie wordt graag meer tijd gezien voor deze periode. Omwonenden moeten eerst op één lijn komen voordat er een plan gemaakt kan worden. De ervaring van andere coöperaties leert dat er meer tijd voor dit proces nodig is.	
5.	Inmiddels zijn er meerdere initiatieven voor wind buiten de zoekgebieden. Het zou goed zijn om de gebieden te herzien na nieuwe inzichten en initiatieven.	Er zijn ideeën en initiatieven om windenergie buiten de aangewezen zes potentiële zoekgebieden voor de realisatie van zonneparken en windmolens te realiseren. Voor deze ideeën en initiatieven zal -als deze mogelijkheden gewenst zijn- een nieuw participatieproces voor nieuwe potentiële gebieden gevoerd moeten worden.
6.	Er is geen omgevingsvisie voor dit gebied meegenomen. Het gebied waar betrokkene leeft ligt in het snijvlak van meerdere gemeentes. De gemeente Zwolle heeft ook aangekondigd meer windmolens te willen plaatsen in gebied Haerst. Er wordt onvoldoende aandacht gegeven aan de maatschappelijke belangen van omwonenden in dit gebied.	Samen met onze buurgemeenten is in 2021 aangegeven, wat onze gemeente in 2030 gerealiseerd willen zien. Concreet is dit 105 Gwh, deels door zon op dak, door zon op land en door het plaatsen van windmolens. De afstemming met omliggende gemeenten als Zwolle, Dalfsen en Staphorst vindt actief plaats om tot een gezamenlijke afstemming te komen met afweging van (maatschappelijke) belangen van inwoners.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 6 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 7*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 9 juni 2022 en ontvangen op dezelfde dag.

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1.	De noodzaak om onze energievoorziening zo snel mogelijk te verduurzamen en op deze manier onafhankelijk te worden van energie importen uit landen met een dubieuze reputatie wordt onderschreven. Dat ook om de leveringszekerheid in onze eigen gemeente te vergroten. De geformuleerde beleidsregel is een stap in deze richting.	Indiener van de zienswijze onderschrijft dat de geformuleerde beleidsregel een stap in de richting is in de noodzaak om onze energievoorziening zo snel mogelijk te verduurzamen, onafhankelijk te worden van energie importen uit landen met een dubieuze reputatie en de leveringszekerheid in onze gemeente te vergroten.
2.	Als agrariërs aan de Kamperzeedijk wordt een bijdrage aan het behoud van het mooie weidelandschap geleverd. Maar in de beleidsregel wordt de urgentie om snel te handelen en duurzame energieprojecten op een zo kort mogelijke termijn te realiseren niet terug gezien.	De gemeente Zwartewaterland heeft de ambitie om snel te handelen en duurzame projecten te realiseren. En ziet ook het belang van het behoud van het mooie weidelandschap. Om aan dit laatste belang een goede invulling te geven is juist deze beleidsregel opgesteld om alle belangen goed af te kunnen wegen. Uiteraard zullen bij initiatieven zaken versneld worden als dit mogelijk is.
3.	Er is niet overlegd of betrokkenen hun landbouwgrond voor voor de ontwikkeling van zonnepanelen ter beschikking zouden willen stellen. Als landbouwers is deze grond hard nodig om de bedrijven te exploiteren en om de voedselproductie zeker te stellen. Hierbij passen enkel windturbines in de combinatie landbouwbedrijf en duurzame energie, want het ruimte beslag van een windturbine is gering. In vergelijking met een oppervlak van 10 hectare kan 10 MW aan zonnepanelen met een productie van 10.000 MWh per jaar levert een windturbine zoals recentelijk in Nieuwleusen	Bij het participatieproces voor de voorlopige zoekgebieden hebben betrokkenen het belang voor behoud van landbouwgrond van hun percelen naar voren kunnen brengen. De definitieve aanwijzing en afweging door de gemeenteraad van deze zoekgebieden vindt september van dit jaar plaats. Voor de mogelijkheid om windenergie op percelen van betrokkenen te realiseren, zal -als deze mogelijkheid gewenst is- een nieuw participatieproces voor nieuwe potentiële gebieden moeten worden gevoerd. In vergelijking met zonnepanelen levert een windturbine per vierkante meter landbouwgrond inderdaad veel meer op. Maar

	<p>gebouwd 4,2MW recentelijk met een grondbeslag van 0,2 hectare per windturbine 12.000 MWh op. De opbrengst per vierkante meter landbouwgrond ligt een factor 60 hoger voor de windturbines.</p> <p>Voor de percelen van betrokkenen is in een scan door een gespecialiseerd bedrijf in windenergie de mogelijkheden voor windturbines zoals in Nieuwleusen in kaart gebracht in het gebied voor zonnepanelen. Uit de scan blijkt, dat in het gebied bij plaatsing van een lijnopstelling van drie van deze windturbines met een onderlinge afstand van 500 meter ruimschots aan de eisen uit Omgevingswet, landschap en natuur worden voldaan. Waarbij ook een mogelijke inpassing van deze duurzame energie opwekkers in het elektriciteitsnet van groot belang is. Het naastgelegen kassenterrein biedt deze mogelijkheid met mogelijke innovatieve oplossing voor een duurzame energievoorziening van kassen.</p>	<p>de opbrengst per vierkante meter is niet het enige criterium. Elk initiatief zal moeten voldoen aan een goede ruimtelijke ordening of na inwerkingtreding van de Omgevingswet aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.</p> <p>Realisatie van grootschalige opwek met windenergie op percelen van betrokkenen te realiseren, zal -als deze mogelijkheid gewenst is- een nieuw participatieproces voor nieuwe potentiële gebieden moeten worden gevoerd.</p> <p>De afweging met eisen uit de Omgevingswet, landschap en natuur komt pas aan de orde, na aanwijzing door de gemeenteraad als nieuwe zoekgebieden voor grootschalige opwek van wind.</p>
4.	<p>Verder is het van belang om snel te handelen in de opzet van een energiecoöperatie om zo lokaal eigendom transparant mogelijk te maken. Het meest belangrijke is in Nederland nog steeds de toestemming van een grondeigenaar om iets op zijn terrein te realiseren.</p> <p>Hier is geen rekening in de beleidsregel gehouden. Sterker nog in deze opzet ontstaat een grote vertraging door allerhande (onnodige) stappen die gezet worden. Betrokkenen zijn klaar voor realisatie, het land is geschikt, de omgeving is geschikt, inwoners van Zwartewaterland</p>	<p>Niet in deze beleidsregel, maar in de geldende '<i>Beleidsregel zeggenschap en lokaal eigendom opwek duurzame energie via één of meerdere zonnepark(en) of windmolen(s) gemeente Zwartewaterland 2022</i>' wordt het grote belang van lokaal eigendom nadrukkelijk meegewogen.</p> <p>Hier wordt verwezen onder de beoordeling bij 2.</p>

<p>vinden duurzaamheid belangrijk, de blauwdrukken voor het opzetten van een energie coöperatie alsmede het hele project inclusief financierbaarheid en lokaal eigendom liggen klaar.</p> <p>Ook is de bereidheid van collega agrariërs in het gebied gepeild. Deze staan positief tegenover de invulling met windenergie. Dit geldt ook voor het merendeel van de bewoners van de Kamperzeedijk. De meeste woningen zijn namelijk niet gericht op de ten zuiden van de Kamperzeedijk te plaatsen windturbines.</p> <p>Verzocht wordt om de locatie van betrokkenen die uitermate geschikt is voor windenergie op te nemen in de beleidsregel. Mocht een vergunningaanvraag in het kader van de Omgevingswet, om snelheid te maken gewenst zijn, dan kan deze met de noodzakelijke onderzoeken binnen enkele weken worden ingediend.</p> <p>De recent verschenen rapporten van het internationale klimaatagentschap de Europese Unie en andere instanties onderschrijven de noodzaak tot snel handelen. Betrokkenen kunnen snel handelen om de beleidsdoelstellingen van Zwartewaterland op het gebied van duurzame energie realiseren. Met deze drie windturbines kan overeenkomstig de opbrengsten in Nieuwleusen gemiddeld per jaar 36.000 MWh duurzame energie worden opgewekt, ruim voldoende om alle kleine en grote huishoudens van de gemeente Zwartewaterland van</p>	<p>De positieve houding van collega agrariërs en het merendeel van de bewoners van de Kamperzeedijk over de invulling met windenergie kan worden meegewogen als de gemeenteraad deze mogelijkheid wenst en deze percelen als zoekgebied aanwijst.</p> <p>Hier wordt verwezen onder de beoordeling bij 3.</p> <p>Hier wordt verwezen onder de beoordeling bij 2.</p>
--	---

	duurzame energie te voorzien.	
4.	Verzoek om nabij de Kamperzeedijk een zoekgebied voor wind op te nemen	<p>Realisatie van grootschalige opwek met windenergie op percelen van betrokkenen te realiseren, zal -als deze mogelijkheid gewenst is- een nieuw participatieproces voor nieuwe potentiële gebieden moeten worden gevoerd.</p> <p>Op dit moment zijn windturbines in de Mastenbroekerpolder niet toegestaan. Dit vanwege de beperkingen opgelegd in het kader van het Nationaal Landschap IJsseldelta. In de geactualiseerde ontwerp Omgevingsvisie van de Provincie worden het Nationaal landschap IJsseldelta en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) niet langer aangemerkt als uitsluitingsgebieden voor windenergie. De reden hiervoor is dat een algemeen verbod op windenergie binnen deze gebieden geen recht doet aan de noodzaak om binnen heel Overijssel op zoek te gaan naar de mogelijkheden om lokaal duurzame energie op te wekken.</p> <p>Als we de Mastenbroekerpolder willen aanwijzen voor zoekgebied van wind zal hiervoor een apart traject georganiseerd moeten worden inclusief bewonersparticipatie en overleg met overige instanties. Daarom wijzen we het verzoek voor een zoekgebied voor wind nabij de Kamperzeedijk op dit moment af.</p>

Conclusie

In de zienswijze van indiener 7 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 8

Datum zienswijze

De zienswijze is per brief ingediend op 14 juni 2022 en ontvangen op 16 juni 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	<p>Hierbij het verzoek om het perceel van belanghebbende van bijna 8 ha, toe te voegen aan het zoekgebied voor zon. Belanghebbenden stellen zich open voor een zonnepark op hun perceel. Ook voor de plaatsing van 1 à 2 windmolens staan belanghebbenden open. Gezien de ligging met afstand tot de bebouwing lijkt dit een gunstige locatie.</p>	<p>Realisatie van grootschalige opwek met zonne-energie op percelen van belanghebbende te realiseren, zal -als deze mogelijkheid gewenst is- een nieuw participatieproces voor nieuwe potentiële gebieden moeten worden gevoerd.</p> <p>Bij zoekgebieden is de insteek om grote aaneengesloten gebieden waar ruimte is voor wind en zon te vinden. Dit om kernwaarden van het landschap te behouden en te voorkomen dat zonneparken en windturbines “als hagelslag” over het landschap uitgestrooid worden en verrommeling van het landschap plaatsvindt.</p> <p>Het genoemde perceel is gelegen tussen Hasselt en Zwartsluis nabij het Waterschapsgemaal. Dit gebied is vogelbeschermingsgebied en er zijn veel woningen in dit gebied. Het gebied is daarom niet kansrijk als potentieel zoekgebied voor zonne-energie.</p>

Conclusie

In de zienswijze van indiener 8 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 9*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 27 juli 2022 en ontvangen op 28 juli 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Wij zijn absoluut tegen windmolens in ons mooie dorp [Zwartsluis]	Het welzijn van een inwoners van Zwartsluis is belangrijk. Bij de realisatie van grootschalige zonneparken en windturbines zal bij concrete initiatieven deze belangen en rechten moeten worden afgewogen bij de procedures. Waarbij de notitie bedoeld is om bij de verandering van ons landschap de kernkwaliteiten zo veel mogelijk te behouden.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 9 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 10*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 28 juli 2022 en ontvangen op 28 juli 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1	De windmolens zijn o.i. in Zwartsluis veel te dicht op een woonwijk gepland	Bij de beoordeling van zienswijze 6 is stilgestaan bij afstandsnormen van windturbines ten opzichte van bebouwing. Verwezen wordt naar deze beoordeling.
2	Mensen krijgen hier last van. Zonneparken is tot daar aan toe, die zijn laag , en maken geen lawaai en veroorzaken geen slagschaduw	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.
3	Wat is het bezwaar voor windmolens in de polder. Het is daar tenminste geen dichtbevolkt woongebied	Indiener van de zienswijze heeft "de polder" niet nader gespecificeerd. Omdat het gaat om een gemeentelijke opgave

		zal hiermeede Mastenbroekerpolder worden bedoeld. En hiervoor wordt verwezen naar de beoordeling bij Zienswijze 5 onder 1.
4	Of aan de rand van het Zwarte meer	Als het voorstel van appellant is om de windmolens te plaatsen in het Zwarte Meer dan is dat niet mogelijk vanwege de Natura 2000 status van het Zwarte Meer. Als het voorstel is om de windmolens te plaatsen langs het Zwarte Meer dan was dit niet mogelijk vanwege de status van Nationaal Landschap. Voor meer informatie over de status van Nationaal Landschap in relatie tot windenergie verwijzen we naar de beoordeling bij Zienswijze 7 onder 4.
5	Waarom bij Genemuiden alleen een zonnepark. Genemuiden is per slot van rekening de grootste afnemer van elektriciteit. Ook 'snachts	Voor het overige wordt verwezen onder de beoordeling bij Zienswijze 5 onder 1.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 10 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 11

Datum zienswijze

De zienswijze is per brief ingediend op 1 augustus 2022 en ontvangen op 2 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1	Windmolens hebben grote nadelen, terwijl ze slechts voor een zeer klein percentage in de elektriciteitsbehoefte kunnen voorzien.	Aan elke vorm van energieopwekking kleven nadelen. We moeten stoppen met het gebruik van fossiele brandstof voor het opwekken van onze energie. Voor het duurzaam opwekken van energie zijn we aangewezen op windturbines

		en zonnepanelen. Zodra er andere mogelijkheden zijn voor duurzame energieopwekking dan zullen we daar naar kijken.
2	Hoge windmolens (225 meter) hebben nog een extra groot nadeel: gigantische horizonvervuiling: het kan nauwelijks nog erger: ze zijn zichtbaar op enorme afstand	De provincie heeft gegeven de grootte van moderne windturbines specifieke richtlijnen opgesteld. Windturbinelocaties markeren op deze wijze in het landschap de aanwezigheid van andere activiteiten; bedrijvigheid en/of mobiliteit/vervoer. De grootte van de turbines is daarbij juist uitgangspunt. Het na te streven effect is dat windturbines landmarks zijn waarbij in de buurt bedrijvigheid en infrastructuur mag worden verwacht.
3	Dan het geluid: het is inmiddels wel duidelijk, dat een redelijk aantal mensen daar niet tegen kan en er ziek van wordt.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.
4	Mijns inziens is het onbegrijpelijk, dat het plaatsen van windmolens nog in overweging wordt genomen, terwijl steeds duidelijker wordt dat kernenergie de oplossing voor de toekomst is en dat hoeft echt niet zo lang te duren, als in sommige kringen beweerd wordt, als men maar wil, Immers, aan het begin van de coronaproblemen bouwden de Chinezen grote ziekenhuizen in 10 dagen.	Het vraagstuk rondom kernenergie is geen onderdeel van het beleidskader dat nu voorligt. Dit beleidskader richt zich op de landschappelijke inpassing van zonne- en windenergie in het buitengebied van Zwartewaterland.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 11 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 12*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 1 augustus 2022 en ontvangen op 2 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Ik heb de advertentie in het Sluziger blad gelezen dat er plannen voor zonneparken en windmolens ter inzage liggen. In de advertentie staat dat je de reactie per telefoon door kunt geven. Ik wil daar een positieve reactie op geven. Ga zo door. Wat mij betreft komen er genoeg windmolens en zonneparken. Ik stoer me daar niet aan. Groene energie mag overal.	Indiener van de zienswijze onderschrijft het belang van duurzame energie en staat positief tegenover de realisatie van zowel windmolens als zonneparken.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 12 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 13*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 2 augustus 2022 en ontvangen op 2 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Wij maken ons zorgen om de slagschaduw van de windmolens op onze zonnepanelen op het dak van ons bedrijf. De zorgen gaan over de opbrengst die lager zal zijn, maar ook over de gevolgen voor de werking van de panelen zelf wanneer zon-niet zon-zon-niet-zon zal zijn door de	TNO is recentelijk gestart met een onderzoek naar effect van schaduw door windmolens op zonneparken. Hierbij onderscheiden ze enerzijds de langzaam verplaatsende schaduw veroorzaakt door de mast van de turbines en anderzijds de dynamische, snel veranderende schaduw veroorzaakt door de turbinebladen. De langzaam

	slagschaduw. Kunnen de panelen deze knipperlicht werking aan?	<p>veranderende schaduw kan goed worden meegenomen in het ontwerp. Over de dynamische, snel veranderende schaduw is echter nog relatief weinig bekend en daarom gaat TNO dat onderzoeken. Het onderzoek loopt tot en met oktober 2022.</p> <p>Bij de definitieve planvorming evenals de toetsing van concrete initiatieven kunnen de resultaten van dit onderzoek worden meegenomen.</p>
--	---	--

Conclusie

In de zienswijze van indiener 13 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 14***Datum zienswijze***

De zienswijze is per brief ingediend op 3 augustus 2022 en ontvangen op 3 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	<p>Zoals reeds bekend is er dit moment in ons mooie dorp Zwartsluis veel te doen als het gaat om de locatiebepaling en evt realisatie van windmolens ter plaatse van het industrieterrein de Grote Kranerweerd te Zwartsluis</p> <p>Naar verwachting zal u van verschillende instanties en organisaties reacties hebben mogen ontvangen of gaan ontvangen. Om met de deur in huis te vallen, we zijn niet tegen windenergie. We zijn ons ervan bewust dat wij als ondernemers maar ook als privé personen samen moeten werken aan een duurzamere vorm van energiewinning.</p>	<p>Indiener van de zienswijze onderschrijft het belang van duurzame energie opwek. Maar heeft bezwaar tegen de concept zoekgebieden wind- en zon Zwartsluis.</p>

1	Velen van ons hebben, hetzij thuis, hetzij op of bij ons bedrijfspand al een mooie hoeveelheid zonnepanelen liggen en werken we pro actief aan andere mogelijkheden van verduurzaming. Zoveel zelf dat een aantal ondernemers al geen mogelijkheid meer heeft tot verdere uitbreiding met bijvoorbeeld zonnepanelen simpelweg omdat de netbeheerder al tegen de grenzen van de capaciteit aanloopt.	Deze beleidsregels richten zich op de landschappelijke inpassing van grote zonneparken en windmolens. De congestieproblematiek is geen onderdeel van de nota. In de nota "definitieve zoekgebieden voor zon en wind in Zwartewaterland" zal er aandacht zijn voor de congestieproblematiek.
2	Wat dat betreft zijn we goed op weg. We vinden het dan ook mooi dat de gemeente Zwartewaterland diezelfde pro actieve houding aangenomen heeft en een lokaal eigendom van minimaal 50% wil hebben in projecten met windmolens in onze omgeving. Dit biedt ook een goed perspectief voor ons als ondernemers als ook de inwoners van Zwartsluis om in de toekomst een energie inkoop tegen naar verwachting gunstige voorwaarden te waarborgen. Gemeente Zwartewaterland zien we daarin dan ook als een solide en betrouwbare partner.	Inwoners van Zwartewaterland hebben aangegeven naast de lasten ook de lusten te willen hebben. Mede hierdoor is de notitie <i>Beleidsregel zeggenschap en lokaal eigendom opwek duurzame energie via één of meerdere zonnepark(en) of windmolen(s) gemeente Zwartewaterland 2022</i> opgesteld en vastgesteld. We vinden het plezierig te horen dat dit gewaardeerd wordt.
3	Maar de zorgen rondom dit project zijn er ook, dit als het gaat om 1 van de voorgestelde locaties van de gemeente, het gebied direct langs de flank van industrieterrein de Grote Kranerwaard Zwartsluis. Deze locatie daarvoor benutten ziet geen van onze leden als een goede keuze.	Indiener van de zienswijze heeft bezwaar tegen de zoekgebieden wind- en zon Zwartsluis

4	<p>Het zijn enorme kolossen van 210 meter hoog en enorme wieken deze plaats je niet zo dicht op een gebied waar mensen werken, mensen wonen, waar een natura 2000 gebied is en waar veel recreanten neerstrijken.</p> <p>Bij deze noemen we onze belangrijkste bezwaren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toekomstige uitgifte van industriegronden achter de reeds bebouwde gedeeltes komt in gevaar, simpelweg omdat we dat te dicht op de molens zitten 2. Verdere beperking op uitbreiding met zonnepanelen ivm belasting energienetwerk 3. Slagschaduw over de gebouwen met al dan niet daarop geplaatste zonnepanelen 4. Geluidsoverlast, vooral ook 's nachts voor bewoners op het industrieterrein maar ook voor bewoners aan de Nieuwesluis. 5. Landschapsvervuiling 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zie het antwoord onder 5. 2. Bij zienswijze 2 wordt stilgestaan bij de impact van grootschalige zon- en windenergie op het elektriciteitsnetwerk. 3. Bij zienswijze 13 wordt stilgestaan bij de slagschaduw over gebouwen met zonnepanelen. 4. Verwezen wordt naar de beoordeling van zienswijze 6. Daar wordt stilgestaan bij de gezondheidsaspecten van wind 5. Bij zienswijze 11 wordt stilgestaan bij de impact van windturbines op het landschap
5	<p>Aanvullend aan de genoemde punten wil ik aangeven dat we ons verdiept hebben in de materie. Hieruit kunnen we concluderen dat de windmolens in het voorgestelde geval wel erg dicht bij de diverse industrie panden komen te staan. (Ca 550 a 750 meter!) Ook is het niet wenselijk dat deze binnen een straal van 1500 meter van woonwijken geplaatst worden. De afstand tot aan de Nieuwesluis is slechts 1100 meter. Ter vergelijk.. de windmolens bij Urk.. er staan er vele, maar aan weerszijden (richting de A6 en richting</p>	<p>Vanuit milieuhinder geldt dat windturbines op voldoende afstand moeten zijn gesitueerd van gevoelige functies, zoals wonen. Windturbines kunnen wel nabij of zelfs op een bedrijventerrein worden geplaatst. Een van de voorwaarden is dat aan de externe veiligheidsvereisten wordt voldaan en gevoelige functies op voldoende afstand zijn gelegen.</p>

	Lemmer) staat de dichtstbijzijnde windmolen nog altijd op 1700 meter afstand van de woonwijken van Urk	
6	Voor wat betreft de ruimtelijke indeling, onze zorgen zijn oprecht, daar luiden we dan ook de noodklok, er is al weinig beschikbare industriegrond op de Grote Kranerweerd over, daar moeten we zuinig mee omgaan. We zitten aan alle kanten al tussen de natura 2000 gebieden, dat zal zo blijven. Opgeven van schaarse industriegrond voor windmolens is dan alles behalve wenselijk, we moeten ook denken aan het behouden van industriegrond voor toekomstige generaties.	Zie het antwoord onder 5.
	<p>We willen ook refereren aan een onderzoek van Dr. Ir. Jan de Laat fysicus/audioloog verbonden aan het Leids Universitair Medisch Centrum welke onderzoek heeft gedaan naar de gevolgen van dit soort windmolens in een directe omgeving.</p> <p>https://youtu.be/gWYmo_AY0o0.</p> <p>Deze link verwijst u door naar een presentatie van hem. Zonder er verder over uit te wijden .. Het moge duidelijk zijn dat er grote zorgen zijn welke we graag onder de aandacht brengen.</p>	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.
	Als laatste willen we meegeven dat we 6 agrariërs hebben gesproken welke in de omgeving van het industrieterrein hun bedrijf uitoefenen en woonachtig zijn. Van de 6 geven	Bij de planvorming van concrete initiatieven is het mogelijk voor omwonenden en andere betrokkenen om invloed uit te oefenen op de daadwerkelijke invulling van het plan.

	er in ieder geval 4 de voorkeur voor zonnepanelen in de weide ipv windmolens.	
	We vertrouwen erop u hiermee een goede uiteenzetting te hebben kunnen geven van onze bezwaren, maar we zijn natuurlijk te allen tijde bereid dit verder toe te lichten. Wij willen graag direct betrokken zijn bij de uitvoering en indeling van de plannen voor het belang van het industrieterrein en hun leden	Indiener van de zienswijze geeft aan direct betrokken te worden bij de eventuele ontwikkelingen van energieprojecten. Het lijkt ons als gemeente niet meer dan logisch dat bedrijven op het industrieterrein betrokken worden bij de toekomstige plannen nabij het industrieterrein Kranerweerd.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 14 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 15*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 6 augustus 2022 en ontvangen op 6 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Waarom bent u het niet eens met het besluit?: Gezondheidsreden, geluidsoverlast.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 15 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 16*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 6 augustus 2022 en ontvangen op 8 augustus

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1	Hierbij maak ik bezwaar om windmolens te plaatsen in de naaste omgeving van Zwartsluis, de naaste omgeving is de Velde, het natura 2000 gebied en de uiterwaarden die strekken tot aan Genemuiden. Het is namelijk geen gezicht om deze hoge bouwwerken hier te plaatsen, het misstaat in dit mooie landschap en heel het dorp zal hier onder lijden.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over het landschap en het aangezicht van Zwartsluis. We verwijzen naar Zienswijze 1 voor eerdere beantwoording van deze vragen
2	Ook het gevaar voor de vele vogels die geraakt kunnen worden door de wieken van deze collosale bouwwerken.	Bij de beoordeling van zienswijze 3 onder 10 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie voor vogels. Uiteraard zal bij de vergunningaanvraag voor realisatie van een windmolens een flora en fauna onderzoek deel uit maken voor de afweging om vergunning al dan niet te verlenen.
3	Ik houd mij het recht voor om ook nieuwe bezwaren in te dienen ook na de indieningsdatum temeer omdat er wellicht nog andere argumenten kunnen zijn waar ik nu nog geen weet van heb.	Ten aanzien van deze beleidsregel was het moment om zienswijze in te dienen in de daarvoor opengestelde periode. Daarna is dit niet meer mogelijk. Wel is het mogelijk om tijdens de procedure van een concreet initiatief op meerdere momenten een bezwaar in te dienen.
4	Op de openbare vergadering waar uitleg plaats vond heb ik ook al mijn visie ingediend, waar van akte is opgemaakt. Verder schrijven van uw zijde is niet meer geweest of heeft plaatsgevonden.	De eerste zienswijze hebben wij ontvangen op 14 juni 2022. Hiervan heeft u een ontvangstbevestiging gekregen. Uw eerste zienswijze is opgenomen in deze zienswijzenota onder 1.
5	Ik las dus ook met ontzetting op Zwartsluis actueel dat de Gemeentevoornemens is deze molens rondom Zwartsluis te plaatsen en dat nog wel in de vakantieperiode dat er	In juni is de ontwerp beleidsregel 'Hoe en waar in het buitengebied van Zwartewaterland zouden grote zonneparken en windmolens kunnen worden toegelaten?' ter inzage gelegd.

	<p>weinig mensen thuis die hier dan van op de hoogte zijn. Zelfs in de aankondigen van het weekblad stond hier verder nog niets van over in. Daarom andermaal in protest tegen dit absurde besluit !</p>	<p>Aan dat document is in juli een raadsbrief toegevoegd. Omdat de raadsbrief aan de ontwerpbeleidsregel is toegevoegd, worden de stukken nog een keer voor iedereen ter inzage gelegd. Dat betekent dat iedereen langer de tijd krijgt om te reageren. In de verordening inzake de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken staat onder 4.3 dat er geen inspraak wordt verleend ten tijde van de vakantieperiode in de maanden juli en augustus van het jaar. In de raadsvergadering van 23 juni 2022 heeft de raad ingestemd om af te wijken van deze regel. Reden hiervoor is dat het beleid al in juni ter inzage is gegaan en dit buiten de vakantieperiode was.</p>
--	--	--

Conclusie

In de zienswijze van indiener 16 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 17

Datum zienswijze

De zienswijze is per brief ingediend op 3 augustus 2022 en ontvangen op 9 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	<p>Bij 'doel notitie' op pagina 3 staat dat "anders dan bij de traditionele ruimtelijke ordening het geval is, worden vooraf (in deze notitie) nog geen harde voorwaarden opgenomen". Ik concludeer hieruit dat de gemeente dit soort concrete voorwaarden nog wil openlaten om initiatieven een kans te geven. Onderaan pagina 13 staat dat de toetsing van het initiatief in een drietal stappen</p>	<p>In stap 3 wordt aangegeven dat de concrete inpassing in de fysieke leefomgeving zal plaatsvinden op basis van vast te stellen normen. Dit zijn deels wettelijke normen, maar ook gemeentelijke normen. Het voorliggende beleid maakt deze normen nog niet concreet. In stap 2 staat voor zonneparken en windmolens wordt een bijdrage geleverd aan de belangrijke</p>

<p>doorlopen wordt. In de derde en laatste stap handelt het om de concrete inpassing in de fysieke leefomgeving op grond van vastgestelde normen. Stap drie is dus de toetsing aan concrete wettelijke (milieu)normen en hieruit zal blijken welke vergunningen en ontheffingen voor een initiatief nodig zijn.</p> <p>Het wordt steeds duidelijker dat 'niet alles meer kan'. Het rapport van Remkes [Niet alles kan overal, 8 juni 2022] stelt grenzen en doet voorstellen voor N-reductie. Ook bij de bouw van grootschalige energieprojecten zal dit aan de orde zijn en ligt de kans op de loer dat ze niet vergunbaar zijn. Zeker in de buurt van Natura2000 gebieden zijn lokaal negatieve (milieu)effecten te verwachten, wat aantoonbaar gemaakt zal moeten worden met een natuurtoets of zelfs een MER-onderzoek. Is het in dat licht niet verstandig om van initiatiefnemers een, nu nog bovenwettelijke, 'groene plus' te verlangen? Ter compensatie en om daarmee zowel landschap, ecologie als bodem & water een dienst te bewijzen? Met deze compensatie wordt het initiatief mogelijk wél vergunbaar.</p> <p>Vraag 1- Is de gemeente bereid om dit mee te nemen in de toelichting op het toetsingskader en daardoor aan de voorkant transparanter te zijn over het feit dat een initiatiefnemer die een 'groene plus' weet te realiseren een grotere kans maakt om het plan gerealiseerd te krijgen?</p>	<p>opgaven voor de fysieke leefomgeving van ons buitengebied, zoals maar ook natuur (biodiversiteit);</p> <p>Daar komt bij dat voor het plan de vraag centraal staat wat de meerwaarde is. Voor een plan dat voortkomt uit een gebiedsproces zit de meerwaarde voor een heel groot deel al in dit proces. Door initiatieven in eerste instantie te laten ontstaan via een gebiedsproces geven wij nadrukkelijk aan dat gedragenheid van een plan voor ons erg belangrijk is. Daarom hebben we dit proces specifiek opgenomen in het beleid. Een 'groene plus' zal bij plannen voortgekomen uit een gebiedsproces geen harde eis zijn. Wel moet vanzelfsprekend een basisinspanning worden geleverd. Bij plannen die niet tot stand zijn gekomen via een gebiedsproces, maar via een aanbestedingsprocedure kan een 'groene plus' wel een belangrijke aanleiding voor een hogere beoordeling zijn. Dit is onder meer afhankelijk van het type initiatief: zon of wind en de locatie. Wanneer het wenselijk is dit als beoordelingsaspect op te nemen, dan zal dit worden meegenomen in het aanbestedingstraject en niet in dit beleid. Dit wil niet zeggen dat de 'groene plus' doorslaggevend is bij een dergelijk traject. Immers kan uit het plan blijken dat er op een andere manier een grote meerwaarde door het plan wordt gerealiseerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een grote investering in een voor de samenleving van het nabijgelegen dorp belangrijke voorziening. Ook bij plannen die via een aanbestedingstraject tot stand zijn gekomen geldt vanzelfsprekend dat een basisinspanning nodig is. Op basis van het ingediende plan wordt beoordeeld of voldaan wordt aan de basisinspanning. Dit</p>
--	---

		<p>is in elk plan maatwerk en zal daarom niet in normen worden vastgelegd. Voor de toetsing wordt gebruik gemaakt van de in de notitie genoemde documenten zoals het inspiratiedocument RES-West Overijssel, het LOP en de omgevingsvisie.</p>
	<p>Door op pagina 3 te verwijzen naar de minimale wet- en regelgeving (milieu en gezondheidseisen) wordt een grote kans gemist. Initiatiefnemers zullen met hun voorstel alleen voldoen aan wat er in wet- en regelgeving minimaal is voorgeschreven. Met name op het vlak van biodiversiteit gaan we het met dat soort marginale eisen niet redden. De kranten staan er vol van, er is een absolute noodzaak om dit soort plannen te realiseren mét een flinke meerwaarde voor ecologie en landschap (biodiversiteit). Wil je initiatieven met hogere kwaliteit dan zal de gemeente initiatiefnemers daartoe moeten stimuleren. Door het achterwege laten van concrete voorwaarden op dit vlak stimuleer je niet het creëren van meerwaarde.</p> <p>Vraag 2 Geef in de notitie duidelijker aan op welke vlakken een initiatief tot meerwaarde kan leiden (biodiversiteit, draagvlak onder omwonenden, mede eigenaarschap, energie voor de buurt, etc.) en wees duidelijk over het feit dat initiatieven die kwalitatief onderscheidend zijn een grotere kans hebben toegelaten te worden dan andere. Dit geldt zowel voor lokale initiatiefnemers als voor externe partijen (aanbesteding). Is de gemeente bereid om dit soort kwalitatieve bepalingen op te nemen in deze notitie?</p>	<p>Zoals aangegeven bij de beantwoording van vraag 1 zullen bij initiatieven die tot stand zijn gekomen uit een gebiedsproces geen aanvullende eisen worden gesteld naast de basisinspanning. De meerwaarde van een dergelijk initiatief zit hem in het gebiedsproces.</p> <p>De meerwaarde voor een initiatief zal in elke situatie maatwerk zijn. In het aanbestedingstraject kan hier al op worden voorgesorteerd door een scoringstabel of iets vergelijkbaars op te nemen. Daarin kunnen stimulering biodiversiteit, draagvlak omwonenden, enz. een plek krijgen.</p> <p>Concluderend zien wij niet de meerwaarde om in deze notitie verdere kwalitatieve bepalingen op te nemen. Dit is een punt dat bij de uitwerking van een initiatief aan de orde komt, maar geen plek behoeft in deze notitie.</p>

<p>In de laatste zin op pagina 4 staat "het proces borgt de kwaliteit van plannen die vergund worden". Dat klopte ten dele, als een proces zorgvuldig doorlopen wordt draagt dat bij aan de kwaliteit van het initiatief. Maar, de werkelijke borging van kwaliteit wordt vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst met de initiatiefnemer(s). Hierin worden afspraken over de te leveren diensten vastgelegd, SMART gemaakt en juridisch getoetst. Zeker in het licht van de meerwaarde die de gemeente graag ziet in de initiatieven, maar zeker ook in de realisatie ervan, is dit absoluut noodzakelijk. Zolang die uitvoeringsovereenkomst er nog niet is kan de gemeente zijn verantwoordelijkheid niet loslaten.</p> <p>Vraag 3: In de zin ervoor wordt gesteld dat de notitie duidelijkheid verschaft voor initiatiefnemers, inwoners, eigenaren, ondernemers en gebruikers van het buitengebied. Is de gemeente bereid om in de notitie daadwerkelijk meer duidelijkheid te geven door een nadere toelichting over een dergelijke uitvoeringsovereenkomst in het licht van de kwaliteitsborging?</p>	<p>Deze notitie wordt niet gezien als de plek om in te gaan op een dergelijke uitvoeringsovereenkomst. Ook bij andere ruimtelijke initiatieven is het gebruikelijk om een uitvoeringsovereenkomst, anterieure overeenkomst, exploitatieovereenkomst of iets vergelijkbaars op te stellen. Dit is onderdeel van het traject, maar heeft naar ons inziens geen nadrukkelijke toelichting in deze notitie. Een dergelijke overeenkomst is gebaseerd op een standaard, maar uiteindelijk altijd maatwerk en soms ook de uitkomst van onderhandelingen. Opnemen van een standaardovereenkomst lijkt ons dan ook niet passend. In de vergunningprocedure met voorwaarde en in het bestemmingsplan met een voorwaardelijke verplichting borgen. Uitvoeringsovereenkomst kan qua handhaving lastiger zijn door tweewegenleer, maar is ook mogelijk als dubbel slot.</p>
<p>In de laatste zin op pagina 8 staat "bij de aanvraag omgevingsvergunning of de herziening van het bestemmingsplan/Omgevingsplan zal de gemeenteraad over het initiatief moeten besluiten. De proceduretijd voor vergunningverlening is bij een soepel procedureverloop circa 26 weken, exclusief vooroverleg". Wat hier staat klopt, maar zet initiatiefnemers op het verkeerde been. Er is, ook in het geval van een pilot, veel onderzoek nodig.</p>	<p>De indiener van de zienswijze heeft gelijk. De voorbereiding voor de daadwerkelijke procedure is vaak langer dan de procedure. Dit lijkt ons een waardevolle aanvulling. De laatste alinea op pagina 8 komt te luiden: Bij de aanvraag omgevingsvergunning of de herziening van het bestemmingsplan/Omgevingsplan zal de gemeenteraad over het initiatief moeten besluiten. De proceduretijd voor</p>

	<p>O.a. naar de positieve en negatieve effecten van het initiatief op milieu en gezondheid. In de meeste gevallen zal een MER-procedure doorlopen moeten worden, of op z'n minst een MER-onderzoek plaats moeten vinden. Dat kost veel tijd (en geld), soms jaren. Door wél de vergunningsprocedure van 26 weken te noemen maar geen doorkijk te geven naar andere factoren die grote invloed hebben op de doorlooptijd van een initiatief, informeert de gemeente de initiatiefnemers niet volledig.</p> <p>Vraag4 Is de gemeente bereid om hier in de notitie meer aandacht aan te besteden?</p>	<p>vergunningverlening is bij een soepel procedureverloop circa 26 weken, exclusief vooroverleg.</p> <p>Voorafgaand aan de procedure vindt het voortraject plaats. In het voortraject is veel onderzoek nodig dit kost tijd. Eerst wordt een quickscan uitgevoerd naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een initiatief. Hiervoor is informatie op hoofdlijnen over het initiatief voldoende. Wordt hier positief op besloten, dan kan de officiële procedure worden gestart. Voor de officiële procedure is het nodig om de vereiste onderzoeken uit te voeren. Al met al zal een proces tot en met besluitvorming in veel gevallen meerdere jaren kosten.</p>
	<p>Op pagina 9 onder "van waarden naar normen" staat onder de derde bullet "wat is de concrete toegevoegde waarde van dit initiatief? Hoe draagt het bij aan de leefbaarheid en beleefbaarheid van de omgeving en het toekomstperspectief van de bewoners daarvan en de gemeente als geheel?". Dit is een vrij egocentrische benadering, wat voor meerwaarde biedt het ons als mens (beleving, leefbaarheid, opbrengsten vanuit de energie leverantie, etc.)? Is het niet beter om het vooral ook vanuit het perspectief van water (verdrogingsproblematiek), bodem en ecologie (herstel biodiversiteit) te bekijken? Welke meerwaarde levert het voor de biotiek en abiotiek op? Deze zogenoemde 'groene plus' is hard nodig om de achteruitgang van onze natuur en daarmee het landschap tegen te gaan. Door vooraf duidelijk te maken dat een (nu nog) bovenwettelijke 'groene plus' rijkelijk beloont wordt in de waardering van een initiatief, schep je kaders die voor</p>	<p>In stap 2 staat dat er bij het realiseren van zonneparken en windmolens een bijdrage geleverd wordt aan de belangrijke opgaven voor de fysieke leefomgeving van ons buitengebied, zoals maar ook natuur (biodiversiteit); Water, bodem en ecologie zullen dus een van de wegingsfactoren zijn</p> <p>Aanvullend willen wij opmerken dat deze aspecten bij de beoordeling van zowel leefbaarheid als beleefbaarheid een rol kunnen spelen. Herstel van de biodiversiteit en positief bijdragen aan de verdrogingsproblematiek zijn onderdeel van een leefbare omgeving.</p>

<p>iedereen helder zijn en krijgt de nu nog stemloze natuur de waardering die het toekomt.</p> <p>Vraag 5 Is de gemeente bereid om de belangen van water, bodem en ecologie nadrukkelijker naar voren te brengen in deze notitie door ze te benoemen en een grotere wegingsfactor mee te geven in de beoordeling van initiatieven?</p>	
<p>Op pagina 10 staat in de laatste zin onder de paragraaf "kwaliteit van de fysieke leefomgeving in het buitengebied" dat "de ruimtelijke kwaliteit wordt bepaald door gebruikswaarde, belevingswaarde en het toekomstig waardepotentieel". Ruimtelijke kwaliteit is onder andere een resultante van de kwaliteit van water, bodem en ecologie. Die zijn als gevolg van onze cultiveringsdrang enorm achteruit gegaan sinds de intensivering van de landbouw. We zijn daarmee nu écht bij een grens aanbeland (zie stikstofcrisis). De ontwikkeling van nieuwe zonne- en windenergie locaties biedt de kans om hier duidelijke voorwaarden aan te stellen (zie inleiding vraag 1). Maak van deze locaties <u>broedbiotopen voor allerlei vormen van biodiversiteitsherstel</u> (waterberging, koolstofopslag in de bodem, bloemrijk grasland, houtwallen, etc.). Dat kan met hele simpele inrichtings- en beheermaatregelen. En zorg ervoor dat deze kwaliteitsimpuls ook duurzaam (in de tijd) geborgd blijft. Op het moment dat bijvoorbeeld de windmolen economisch afgeschreven is moet het niet zo zijn dan de boel weer compleet op de schop gaat.</p>	<p>Bij de beantwoording van de eerdere vragen is deze vraag ook al toegelicht. Dit type afspraken kan worden vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst of iets vergelijkbaars. Of dit ook daadwerkelijk gaat gebeuren zal maatwerk zijn. Dit is een punt dat bij de uitwerking van het initiatief aan de orde komt, maar nu nog geen plek behoeft in deze notitie.</p>

	<p>Vraag 6 Is de gemeente bereid om de belangen van water, bodem en ecologie nadrukkelijker naar voren te brengen door eisen te stellen aan initiatieven ('groene plus') en de kwaliteit t.a.v. bijvoorbeeld levensduur te borgen middels concrete afspraken in een uitvoeringsovereenkomst?</p>	
--	--	--

Conclusie

In de zienswijze van indiener 17 is wel aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 18

Datum zienswijze

De zienswijze is per brief ingediend op 9 augustus en ontvangen op 9 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1	Ik maak me zorgen over de afstand van de windmolens tot aan mijn woning.	Met betrekking tot de afstand tussen de windmolens en bebouwing verwijzen we naar de beoordeling bij zienswijze 6 onder 2.
2	Ik maak me ook zorgen over wat er aan Zwolse kant van de gemeentegrens gebeurt. Ik wil daarvan graag op de hoogte gehouden worden.	De gemeente Zwolle heeft recentelijk het gebied rondom Haerst aangewezen als zoekgebied voor wind. Ontwikkelingen aan de Zwolse kant van de gemeentegrens vinden plaats in nauw overleg met ons. Bewoners aan beide zijden van de grens worden nadrukkelijk betrokken bij eventuele projecten in dat gebied.
3	Ik wil het recht behouden om bezwaar te kunnen maken.	Ten aanzien van deze beleidsregel was het moment om zienswijze in te dienen in de daarvoor opengestelde periode. Daarna is dit niet meer mogelijk. Wel is het mogelijk om tijdens de procedure van een concreet initiatief op meerdere momenten een bezwaar in te dienen.

4	Graag wil ik op de hoogte gehouden worden van wat er met het kooirecht gebeurt.	De Eendenkooien in het zoekgebied zon- en wind Genne-Holten hebben onze aandacht. In de nota <i>definitieve zoekgebieden voor zon en wind in Zwartewaterland</i> is een kaart opgenomen met daarop aangegeven het gebied dat door het afpaalrecht geraakt wordt.
---	---	--

Conclusie

In de zienswijze van indiener 18 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 19*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 9 augustus 2022 en ontvangen op 9 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1	Ik maak me zorgen over de gezondheid van mijn gezin/buren met het oog op geluidfrequentie en migraine door slagschaduw en slaap problemen. Gelezen in verschillende onderzoeken.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheid van u en uw buren. We verwijzen naar de beoordeling van zienswijze 6. Daar wordt stilgestaan bij de gezondheidsaspecten van windturbines.
2	Daarnaast maak ik me zorgen over het uitzicht (500 m van ons huis). Ik maak me zorgen over de waarde vermindering van mijn huis. Uiteindelijk zal ik het minder goed kunnen verkopen.	De Wet ruimtelijke ordening (Wro) heeft een regeling voor de schade die ruimtelijke plannen en besluiten kunnen veroorzaken. Dit heet 'planschade'. Denk bijvoorbeeld aan een waardedaling van onroerend goed. Omdat hiervoor dus al een wettelijk regeling bestaat, hoeft planschade niet te worden opgenomen in deze nota. Bij concrete plannen zal de gemeente in de anterieure overeenkomst met de ontwikkelende partij onderhandelen over de wijze waarop de omgeving wordt gecompenseerd.
3	We krijgen zonnepanelen op het zuid oosten en verwachten dat de opbrengst minder zal zijn.	Bij zienswijze 13 wordt stilgestaan bij de effecten van slagschaduw van windmolens op zonnepanelen.
4	Ik heb ook zorgen over mijn onderneming met het oog op wat het doet met het toerisme en het aanzicht van Zwartsluis.	Het is niet duidelijk of windturbines een negatieve invloed hebben op het toerisme. Onderzoekers van het European Futures Institute van de Stenden Hogeschool in Leeuwarden onderzochten in binnen- en buitenland windparken. Uit het onderzoek bleek dat bij 15 jaar of langer bestaande windparken geen aantoonbare invloed is op de gemiddelde toeristische besteding, bezoekersaantallen en de werkgelegenheid in de toeristische sector.

		<p>Uit een onderzoek van gemeente Emmen blijkt dat op het meest (sub)lokale niveau specifieke toeristische bedrijven wel effecten kunnen ondervinden. Het geluid van een windturbine kan 's nachts op afstand hoorbaar zijn, afhankelijk van richting en snelheid van de wind, merk/type windmolen en ander omgevingsgeluid. Hierdoor kan voor toeristen die zich bijvoorbeeld in een verblijfsaccommodatie bevinden, afhankelijk van de locatie, een ongewenst effect merkbaar zijn. Zie voor de mogelijkheid tot planschade opmerking 2.</p> <p>De zoekgebied voor windturbines ligt op circa 1,5 km. van het centrum van Zwartsluis. Door de genoemde afstand interfereren zij niet of – vanuit een beperkt aantal gezichtsvelden - in beperkte mate met het aangezicht. Het provinciaal beleid heeft gegeven de grootte van moderne windturbines specifieke richtlijnen opgesteld. Windturbinelocaties markeren op deze wijze in het landschap de aanwezigheid van andere activiteiten; bedrijvigheid en/of mobiliteit/vervoer. De grootte van de turbines is daarbij juist uitgangspunt. Het na te streven effect is dat windturbines landmarks zijn waarbij in de buurt bedrijvigheid en infrastructuur mag worden verwacht.</p>
5	Ik vind het landschapsvervuiling en zeker bij natura 2000 gebied.	Deze beleidsnotitie biedt juist de mogelijkheden om zorgvuldig de grootschalige opwek in te passen in het landschap. We verwijzen naar Zienswijze 1 voor eerdere beantwoording van deze vragen

Conclusie

In de zienswijze van indiener 19 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 20*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 10 augustus 2022 en ontvangen op 10 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1	Als gemeente Zwartewaterland heeft u er voor gekozen om naast de woonkern Zwartsluis windmolens te plaatsen teneinde in 2030 voldoende energie op te wekken om aan de afspraak tot verduurzamen te voldoen. U heeft gekozen voor het gebied tussen De Velde en Baarlo als zoekgebied en daarmee als locatie aan te wijzen. Wij maken hiertegen ernstig bezwaar en wel om de volgende redenen:	<p>Het is correct dat wij als gemeente het gebied tussen De Velde en Baarlo als concept zoekgebied hebben aangewezen. Dat wij als gemeente er voor gekozen hebben om windturbines te plaatsen in dit gebied is niet correct.</p> <p>De gemeenteraad zal in september 2022 besluiten over de definitieve zoekgebieden. Als het gebied aangewezen wordt als definitief zoekgebied kunnen initiatieven zich melden om windmolens daar te plaatsen. Uiteindelijk zal de gemeenteraad daarover beslissen.</p>
2	Er is veel geld en energie gestoken in Zwartsluis om het aantrekkelijker te maken voor toerisme. Die inspanningen werpen hun vruchten af. Door het plaatsen van windmolens wordt dit teniet gedaan	Verwezen wordt naar de beoordeling van 19 onder 4. Daar wordt stilgestaan bij de effecten van het plaatsen van windturbines op toerisme.
3	We zijn verontrust over het plaatsen van een 5-tal turbines met een hoogte van ruim 200 meter. De geluidshinder en de slagschaduw zullen naar onze mening een negatieve invloed hebben op de gezondheid van de bevolking en dus ook op het aantrekken van toeristen.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.
4	Verzoekt het college om geen gebruik te maken van de optie De Velde - Baarlo voor het plaatsen van windmolens.	Uw suggestie om het zoekgebied wind Zwartsluis te schrappen wordt opgenomen in de reactienota. De raad zal deze nota meenemen bij haar besluitvorming over de definitieve zoekgebieden.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 20 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 21*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 10 augustus 2022 en ontvangen op 11 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Pro forma zienswijze	
	Vanwege de vakantieperiode zijn cliënt en ondergetekende echter onvoldoende in de gelegenheid geweest de gronden van deze zienswijze te bespreken en te formuleren. Cliënt verzoekt u dan ook hem een nadere termijn te stellen voor het aanleveren van die gronden, van (liefst) minimaal twee weken na het verstrijken van de door u gestelde termijn op 14 augustus 2022.	Appellant heeft nog tot 29 augustus dus tijd gekregen om zijn zienswijze in te dienen. In juni is de ontwerp beleidsregel 'Hoe en waar in het buitengebied van Zwartewaterland zouden grote zonneparken en windmolens kunnen worden toegelaten?' ter inzage gelegd. Aan dat document is in juli een raadsbrief toegevoegd. Omdat we de raadsbrief aan de ontwerpbeleidsregel is toegevoegd, worden de stukken nog een keer voor iedereen ter inzage gelegd. Dat betekent dat iedereen langer de tijd krijgt om te reageren.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 21 wordt wel/geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 22*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 11 augustus 2022 en ontvangen op 11 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1	Laat allereerst zoveel mogelijk daken van industrie, woonhuizen, overdekte parkeerplaatsen voorzien van zonnepanelen. Ik krijg de indruk dat de gemeente niet makkelijk meewerkt aan mensen die zonnepanelen op hun bedrijf willen plaatsen. Zijn jullie bij machte om dit in kaart te brengen voor ons als inwoners? Dan is ook duidelijk wat hier nog bij moet komen.	Als gemeente stimuleren we actief het benutten van bedrijfsdaken voor zonnepanelen en als mogelijk windwokkels. Maar zelfs als alle daken in de gemeente Zwartewaterland voorzien zijn van zonnepanelen, dan levert dit te weinig energie op om aan de opgave van de RES voor 2030 te voldoen. Grootschalige opwek van energie met windturbines en zonneparken is daarom noodzakelijk. Voor de inpassing van deze grote zonneparken en windmolens is deze beleidsregel opgesteld.
2	2. Zonnepanelen als het niet anders kan op gebieden waar: 1) vogels nauwelijks broeden en/of voedsel 2) toch al auto's langs rijden en geen wandelaars of fietsers genieten van onze mooie rustgevende natuur 3) vlakbij de industrie die de energie vooral nodig zijn ivm weinig aanleg nodig voor de infra structuur 4) Onder voorwaarde dat de algehele energie opwekking ten goede komt aan de gemeente Zwartewaterland en aan niemand anders.	Een van de redenen om het gebied nabij Zwartsluis aan te wijzen als zoekgebied voor zonne- en windenergie is de nabijheid van industrie. Bij de locatiekeuze wordt ook rekening gehouden met de windladder en zonneladder. Bij de beoordeling van zienswijze 3 onder 10 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie voor vogels In de vastgestelde ' <i>Beleidsregel zeggenschap en lokaal eigendom opwek duurzame energie via één of meerdere zonnepark(en) of windmolen(s) gemeente Zwartewaterland 2022</i> ' wordt het grote belang van lokaal eigendom nadrukkelijk meegewogen.

	<p>3. Windmolens zijn afgekeurd vanwege</p> <p>1) hun hoogte die daardoor het uitzicht enorm verpesten</p> <p>2) hun bewegende wieken die een geluid veroorzaken waardoor je als bewoner die dit hoort veel te veel last ervaart: je woongenot is verdwenen</p> <p>3) Vogels worden weer beperkt in hun vlieggedrag en de wieken zijn levensbedreigend</p> <p>4) Duurzaamheid moet een windmolen dienen maar daar zie ik niets van.</p>	<p>Ad 1: Bij de beoordeling van zienswijze 3 onder 9 wordt stilgestaan bij de landschappelijke effecten van windenergie</p> <p>Ad 2: Verwezen wordt naar de beoordeling van zienswijze 6. Daar wordt stilgestaan bij de gezondheidsaspecten van wind</p> <p>Ad 3: Bij de beoordeling van zienswijze 3 onder 10 en zienswijze 16 onder 2 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie op flora en fauna</p>
	<p>4. Hou de inwoners van Zwartewaterland eerlijk op de hoogte van de gegevens en het proces van besluitvorming svp!</p>	<p>Als gemeente doen wij ons uiterste best om bewoners en ondernemers betrokken te houden bij het proces. Via onze website, de krant en social media houden we iedereen op de hoogte van de stand van zaken.</p>
	<p>5. Veel wijsheid en liefde voor de natuur en de mens gewenst met het komen tot een besluit wat zoveel verregaande gevolgen voor alle inwoners zal hebben!</p>	<p>Indiener van de zienswijze wenst de gemeenteraad veel succes bij het maken haar besluiten.</p>

Conclusie

In de zienswijze van indiener 22 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 23

Datum zienswijze

De zienswijze is per brief ingediend op 11 augustus 2022 en ontvangen op 12 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1	<p>Als gemeente Zwartewaterland heeft u er voor gekozen om de opdracht om de opwek van energie in onze gemeente te verduurzamen met een opbrengst van 105 GwH in 2030 te</p>	<p>Als Nederland staan we voor de uitdaging om 49% minder CO₂-uit te stoten in 2030 ten opzichte van 1990. Vervolgens willen</p>

	willen realiseren. In uw afwegingskader voor het inpassen van zonneparken en windmolens heeft u onder andere ervoor gekozen het gebied tussen De Velde en Baarlo als zoekgebied en daarmee als locatie aan te wijzen. Wij maken hiertegen om de volgende redenen ernstig bezwaar'.	we in 2050 95% minder CO2 uitstoten dan in 2050 ten opzichte van 1990. Dit is vertaald naar een gemeentelijke opgave. Indiener van deze zienswijze maakt bezwaar tegen het aanwijzen van het gebied tussen De Velde en Baarlo als zoekgebied voor wind en zon.
2	-Het plaatsen van windmolens met een hoogte van meer dan 200 m doet ernstig afbreuk aan de kernkwaliteit en de kernwaarden van het landschap en de natuur aldaar	Deze beleidsnotitie biedt juist de mogelijkheden om zorgvuldig de grootschalige opwek in te passen in het landschap. We verwijzen naar Zienswijze 1 voor eerdere beantwoording van deze vragen
3	De geluidshinder en de slagschaduw zullen een negatieve invloed uitoefenen op de gezondheid van mensen en dieren en zullen ernstig afbreuk doen aan de biodiversiteit in het betreffende gebied.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van wind. We verwijzen hiervoor naar de beoordeling van zienswijze 6. Daar wordt stilgestaan bij de gezondheidsaspecten van windturbines. Bij de beoordeling van zienswijze 3 onder 10 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie voor vogels
4	Windmolens met een enorme hoogte en omvang zullen het zicht op de natuur aldaar volledig onttrekken	Bij de beoordeling van zienswijze 3 onder 9 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie op het landschap
5	Verder maken wij ons grote zorgen over de zowel directe als indirecte gevolgen, die plaatsing van windmolens in het genoemde gebied zullen hebben op <ul style="list-style-type: none"> - Het toerisme - De economie - De uitbreidingsmogelijkheden voor industrie en woningbouw 	Zie beantwoording onder 6, 7 en 8

6	<p>Zwartsluis is door de ligging, de historie, de scheeps- en jachtbouw, de vele unieke natuurgebieden, de industrie en de horecavoorzieningen een zeer aantrekkelijke plaats voor bezoekers en toeristen om juist deze plaats te kiezen als vaste ligplaats of om er langere of kortere tijd te verblijven. Steeds meer en betere faciliteiten en voorzieningen worden aangebracht om het toerisme te bevorderen, om mensen te stimuleren een bezoek aan ons dorp te brengen. Ondernemers, middenstanders, de horeca ondervinden in toenemende mate de wens en de noodzaak de aandacht voor het toerisme te versterken, de kansen beter te benutten en de verbinding en de samenwerking te zoeken om de leefbaarheid in ons dorp te verbeteren. Door het plaatsen van windmolens in het genoemde gebied zou Zwartsluis veel van zijn aantrekkingskracht verliezen, toeristen zullen eerder geneigd zijn ons dorp te mijden door de negatieve effecten van windmolens zo dicht tegen het dorp en zo dicht op een uniek natuurgebied.</p>	<p>Verwezen wordt naar de beoordeling van 19 onder 4. Daar wordt stilgestaan bij de effecten van het plaatsen van windturbines op toerisme.</p>
7	<p>Voor de uitbreiding van het bestaande industriegebied aan De Kranerweerd loopt Zwartsluis tegen zijn grenzen aan. Is het niet het water, dan is het wel de natuur die uitbreiding erg lastig maakt. Plaatsing van windmolens aldaar zou een en ander volstrekt onmogelijk maken. Voor woningbouw geldt in principe hetzelfde. Ook hiervoor geldt, dat woningbouw in het betreffende zoekgebied voor altijd onmogelijk is.</p>	<p>Gezien de aanwezigheid van industrieterrein De Kranerweerd en het hoogspanningstrace is dit gebied minder geschikt voor grootschalige woningbouw.</p> <p>Verwezen wordt naar de beoordeling van 14 onder 5. Daar wordt stilgestaan bij de mogelijkheden van windmolens bij industrieterreinen.</p>

	Een ander aandachtspunt betreft de verkeersveiligheid. Vanuit welke richting Zwartsluis ook wordt genaderd, het verkeer rijdt altijd over een dijk. Vanaf elk punt zullen de windmolens veel aandacht trekken, dus ook tijdens het rijden. Dit leidt ongetwijfeld tot gevaarlijke situaties.	Hoge windturbines zijn niet nieuw in het Nederlandse landschap. Automobilisten komen ze op heel veel plekken tegen.
	De aanblik van Zwartsluis zou door de enorm grote windmolens sowieso ontzettend veranderen! De zo kenmerkende herkenningspunten als kerktorens, bruggen en sluizen, water en natuur zouden vrijwel in het niet verdwijnen... .	Verwezen wordt naar de beoordeling van 11. Daar wordt stilgestaan bij de impact van windturbines op het dorpsgezicht van Zwartsluis.
	Wij onderschrijft de wens en de noodzaak om op het gebied van de energietransitie, de verduurzaming van de opwek van energie, tot maatregelen over te gaan. Ook realiseert zij zich, dat de materie erg complex is en elke keuze tot deels ontevredenheid zal leiden.	Indiener van deze zienswijze onderschrijft de wens en de noodzaak om te energieproductie te verduurzamen. En onderkent dat het een gevoelig en complex dossier is.
	Wij vragen ons echter wel af, of alle alternatieven tot op detailniveau in voldoende mate zijn onderzocht. Een voorbeeld hiervan is het plaatsen van zonnepanelen op de daken van bedrijfsgebouwen in onze gemeente. Met de innovatieve ontwikkelingen op dit gebied moet het toch mogelijk zijn om op de langere termijn het gestelde doel te bereiken.	Als gemeente stimuleren we actief het benutten van bedrijfsdaken voor zonnepanelen en als mogelijk windwokkels. Maar zelfs als alle daken in de gemeente Zwartewaterland voorzien zijn van zonnepanelen, dan levert dit te weinig energie op om aan de opgave van de RES voor 2030 te voldoen. Grootschalige opwek van energie met windturbines en zonneparken is daarom noodzakelijk. Voor de inpassing van deze grote zonneparken en windmolens is deze beleidsregel opgesteld.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 23 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 24*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 10 augustus 2022 en ontvangen op 12 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Als gemeente Zwartewaterland heeft u er voor gekozen om ook nabij Zwartsluis zonnevelden en windmolens toe te staan teneinde in 2030 voldoende energie op te wekken om aan de afspraak tot duurzamen te voldoen. U heeft hiervoor het gebied tussen De Velde en Baarlo als zoekgebied aangeduid. We hebben ernstig bezwaar tegen de beoogde zoeklocatie en wel om de volgende redenen:	Het is correct dat het gebied tussen De Velde en Baarlo als concept zoekgebied is aangewezen. Als gemeente hebben we nog niet besloten om zonnevelden en windmolens toe te staan nabij Zwartsluis. De gemeenteraad zal in september 2022 hierover besluiten. Dan worden de definitieve zoekgebieden aangewezen.
1	De positie van Zwartsluis als vriendelijk watersport dorp wordt hierdoor ernstig bedreigd.	Verwezen wordt naar de beoordeling van 19 onder 4. Daar wordt stilgestaan bij de effecten van het plaatsen van windturbines op toerisme.
2	De slagschaduw en de mogelijke geluidsoverlast, zeker bij verkeerde wind, zullen als zeer hinderlijk en mogelijk schadelijk worden ervaren voor onze liggers in de havens en recreanten op de camping.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.
3	Wij hebben de afgelopen jaren zeer veel geld geïnvesteerd in de haven en de camping om gasten naar Zwartsluis te trekken. We vrezen dat deze potentiële gasten nu liever naar een omgeving gaan waar de 200 meter hoge masten de horizon niet vervuilen en ze er geen overlast van ondervinden.	Verwezen wordt naar de beoordeling van 19 onder 4. Daar wordt stilgestaan bij de effecten van het plaatsen van windturbines op toerisme.
4	Ook voor de watertoeristen die in het centrum van Zwartsluis zouden willen aanleggen zal het er toe kunnen,	Verwezen wordt naar de beoordeling van 19 onder 4. Daar wordt stilgestaan bij de effecten van het plaatsen van windturbines op toerisme.

	en waarschijnlijk voor een deel zeker, toe leiden dat dit terug zal lopen, net nu de gemeente er met medewerking van velen in Zwartsluis veel geld in heeft gestoken om dit te bevorderen.	
5	We verzoeken Uw College af te zien van de locatie tussen Zwartsluis, Baarlo en De Velde voor realisatie van grootschalige energieopwekking doormiddel van windmolens. Grootschalige energie opwekking op deze locatie is niet passend en niet wenselijk. Wij zijn van mening dat het geenszins voorziet niet in de gewenste maatschappelijke toegevoegde waarde voor Zwartsluis. Wellicht zijn er nog wel andere mogelijkheden om aan de gemaakte afspraken te voldoen, al blijkt overal in het land dat dergelijke windmolens op het land een zeer slechte optie is.	Uw suggestie om het zoekgebied wind Zwartsluis te schrappen wordt opgenomen in de reactienota. De raad zal deze nota meenemen bij haar besluitvorming over de definitieve zoekgebieden.
6	Maar wellicht kan er een duurzaam energiecluster rondom de A28 worden gerealiseerd in overleg met buurgemeentes	Het gebied rondom Genne-Holten is een van de twee concept zoekgebieden. Eventuele plaatsing van turbines daar zal in overleg gaan met aangrenzende gemeenten.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 24 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 25*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 11 augustus 2022 en ontvangen op 12 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	<p>Hierbij ontvangt u een zienswijze met betrekking tot het voornemen om tegen de dorpskern van Zwartsluis windmolens van meer dan 200 meter hoog te plaatsen. Vooropgesteld: het is een goed plan om zo snel mogelijk te verduurzamen en de CO2-uitstoot naar nul te brengen om de toekomst van onszelf, onze kinderen, kleinkinderen en volgende generaties zo aangenaam en veilig mogelijk te houden.</p>	<p>Indiener van de zienswijze onderschrijft het belang van duurzame energie. Maar heeft bezwaren tegen het zoekgebied wind bij Zwartsluis.</p>

1	<p>De afweging van belangen is complex en de informatie over (juridische) (on)rnogelijkheden elders onvoldoende, maar er zou gekeken kunnen worden naar logischer alternatieven ver buiten woongebieden voor het plaatsen van windmolens die bovendien beter passen binnen reeds bestaande landschappelijke lijnen, zoals wegen. Dit zien we meer in Nederland en past dus ook beter binnen de algemene beeld- en belevingskwaliteit.</p> <p>Te denken valt bijvoorbeeld aan het gebied tussen Hasselt en Genemuiden in (langs de N759), tussen Zwartsluis en Hasselt (langs de N331) en/of in Mastenbroek of Genne, waar geen of weinig mensen wonen en de afstand groot genoeg is tot dorpskernen om van grootschalige hinder te kunnen spreken. Zwartsluis is de enige plaats binnen de gemeente/regio waar windmolens pal naast de woon- en werkomgeving worden geplaatst. De lasten worden hiermee niet evenredig verdeeld over de gemeente/regio. Het plaatsen van windmolens tussen de 3 dorpen langs de verbindingswegen, op ruime afstand van de dorpsranden, komt rechtvaardiger over en verbindt de dorpen visueel.</p>	<p>Het gebied rond Genne-Holten is een van de twee zoekgebieden voor wind. Met betrekking tot de Mastenbroekerpolder verwijzen we naar de beoordeling bij Zienswijze 5 onder 1.</p>
2	<p>Wat betreft zonneparken lijkt het verstandig, daar waar mogelijk, om eerst te kijken of daken van bedrijfs- en openbare gebouwen binnen de vol kunnen worden. Als mens zijn we afhankelijk van de natuur, dus hoogste prioriteit heeft het om de natuur de natuur te laten en niet (weer) als mens in te grijpen in de natuur. Ecosystemen storten wereldwijd in en als mens moeten we de natuur weer gaan dienen in plaats van kapot maken voor economische doeleinden.</p>	<p>Als gemeente stimuleren we actief het benutten van bedrijfsdaken voor zonnepanelen en als mogelijk windwokkels. Maar zelfs als alle daken in de gemeente Zwartewaterland voorzien zijn van zonnepanelen, dan levert dit te weinig energie op om aan de opgave van de RES voor 2030 te voldoen. Grootschalige opwek van energie met windturbines en zonneparken is daarom noodzakelijk. Voor de inpassing van deze grote zonneparken en windmolens is deze beleidsregel opgesteld.</p>

3	De gebieden rondom Zwartsluis die aangesteld zijn om benut te worden voor zonneparken en windmolens kan beter benut worden om in de toekomst bijvoorbeeld voedselbossen aan te leggen. Het is voorstelbaar dat het noodzakelijk is/wordt om terug te gaan naar lokale voedselproductie voor de lokale voedselvoorziening. Hier kunnen lokale boeren bij betrokken worden	Met de notitie <i>Hoe en waar in het buitengebied van Zwartewaterland zouden grote zonneparken en windmolens kunnen worden toegelaten?</i> willen we monofunctionele energieproductie voorkomen en inzetten op zoveel mogelijk dubbel ruimtegebruik. In het land zijn diverse voorbeelden van het samengaan van duurzame energieproductie en natuurontwikkeling of voedselproductie. De provincie Overijssel stimuleert het concept "windbos" waarbij windenergie gecombineerd wordt met bosaanplant. Daarnaast bestaat het concept energietuin waarbij zonnepanelen gecombineerd worden met natuurontwikkeling, recreatie en voedselproductie.
4	Al met al is een heroverweging van uw voornemen wenselijk voor een breder draagvlak onder de bevolking met inachtneming van redelijkheid en billijkheid én met inachtneming van de natuurlijke waarden die Zwartsluis zo kenmerkt en aantrekkelijk maakt. De huidige kritische uitdagingen rondom klimaat en biodiversiteit vragen om holistische lange termijn oplossingen die verder gaan dan alleen energie. Ik hoop dat u dat ook meeneemt en niet onder tijdsdruk beslissingen neemt. Een windmolen staat er voor minimaal 25 jaar dus een weldoordacht plan waar uitgebreid de tijd voor wordt genomen is verdedigbaar.	Als gemeente nemen we uitgebreid de tijd voor het proces rondom duurzame energieopwek. Participatie van de inwoners is daarbij ook een van de aandachtspunten. Het vaststellen van de nota voor landschappelijke inpassing is een van de vele stappen die gezet moet gaan worden.
5	PS Mocht er hinder zijn voor een gemeenschap dan is het redelijk dat naast 100% lasten er ook sprake is van 100% lusten. Voor een gelijk speelveld tussen overheid, bedrijfsleven en inwoners én borging dat geen waarde aan	In de vastgestelde ' <i>Beleidsregel zeggenschap en lokaal eigendom opwek duurzame energie via één of meerdere zonnepark(en) of windmolen(s) gemeente Zwartewaterland 2022</i> ' wordt het grote belang van lokaal eigendom nadrukkelijk meegewogen.

	een gebied wordt onttrokken is een gebiedscoöperatie op basis van de nieuwe Omgevingswet aanbevelingswaardig.	
--	---	--

Conclusie

In de zienswijze van indiener 25 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 26*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 11 augustus 2022 en ontvangen op 12 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	<p>Geacht College, Middels dit schrijven maak ik gebruik van de mogelijkheid zienswijze in te dienen op de bovengenoemde beleidsregel en de vaststelling van de zoekgebieden voor opwek van grootschalige duurzame energie in Zwartewaterland en in het bijzonder de beoogde locatie tussen Zwartsluis en Oldematen & Veerslootlanden.</p> <p>Het zoekgebied tussen Zwartsluis, buurtschap de Velde en N2000 gebied Oldematen & Veerslootlanden is voor realisatie van grootschalige energieopwekking door windturbines of zonnevelden vanuit verschillende redenen niet wenselijk en niet passend in de omgeving. Ook al laat bestaande wetgeving ontwikkeling van grootschalige opwek op deze locatie toe, er zijn voldoende gronden om af te zien van deze locatie als zoekgebied. Ik doe derhalve een klemmend beroep op u om deze zoeklocatie te laten vallen.</p>	<p>Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het aanwijzen van het gebied tussen De Velde en Baarlo als zoekgebied voor wind en zon. Door de gemeenteraad zal in september 2022 de zoekgebieden aanwijzen. Ook uw zienswijzen zal door de gemeenteraad bij hun afweging van de zoekgebieden worden betrokken.</p>

1	En dat u zich richt op clustering van grootschalige opwek rondom/richting de A28, tussen de Lichtmis en Zwolle	Het gebied rondom Genne-Holten is een van de twee concept zoekgebieden. Het college en de raad heeft de mogelijkheid om een voorkeursvolgorde aan te geven bij het vaststellen van de zoekgebieden. Uw zienswijze zal opgenomen worden in de reactienota die onderdeel zal zijn van de beraadslagingen.
	Ik maak bezwaar tegen de beoogde locatie "Zwartsluis" als zoekgebied op grond van de volgende argumenten:	
2	Overgangszone: het zoekgebied bij Zwartsluis ligt juist op een unieke locatie. Het gebied vormt een verbindende zone waar drie N2000 gebieden bij elkaar komen; De Wieden (ten noorden van het zoekgebied ligt de vastgestelde NNN verbindingszone); Oldematen & Veerslootlanden en Uiterwaarden Zwartewater & Vecht. Grootschalige energieopwekking middels windturbines en zonnevelden past niet in of nabij kwetsbare natuur met vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen, waarvan het meer dan aannemelijk is dat deze doelstellingen door de aanleg in het gedrang komen.	Verwezen wordt naar de beoordeling van zienwijze 1 onder 1.
3	Habitat en vogelrichtlijnen: Deze richtlijnen bepalen weliswaar niet dat de ontwikkeling van wind- of zonneparken of in de nabijheid van Natura 2000- gebieden bij voorbaat uitgesloten zijn. Het is echter zeer waarschijnlijk dat windturbines en zonnevelden significante gevolgen hebben in het beoogde gebied, gezien haar unieke ligging tussen de drie N2000 gebieden. En daarmee is deze specifieke locatie ongewenst om als	Het gebied tussen de Oldematen, de uiterwaarden van het Zwartewater en De Wieden is vogelrijk. Deze nota met de zienswijze over de nationale windmolenrisicokaart van de Vogelbescherming wordt bij de definitieve beleidsregel gevoegd. Door initiatiefnemers en de Gemeentelijke adviescommissie kwaliteit kan bij de uitwerking voor realisatie van windmolens de windmolenrisicokaart worden meegewogen. Voor het overige wordt verwezen naar de

	<p>zoekgebied op te nemen in de plannen voor Zwartewaterland.</p> <p>Zowel de N2000 gebieden De Wieden als Uiterwaarden Zwartewater & Vecht hebben overlap op instandhoudingsdoelstellingen op broedvogel- en niet-broedvogelsoorten als kolgans, kleine zwaan en wulp. Vogels houden zich niet aan habitatgrenzen en de beoogde locatie wordt al als foerageergebied gebruikt door ganzen en weidevogels. Maar ook voor een beschermde soort als de purperreiger die in alle 3 aangrenzende N2000 gebieden zijn leefgebied heeft vormen windturbines grote verstoring en gevaar. (trek)Vogels en windturbines gaan moeilijk samen, ook volgens Vogelbescherming Nederland en Sovon. Dit geldt ook duidelijk voor dit zoekgebied - wat ook blijkt uit de windenergiegevoeligheidskaart uitgebracht door SOVON vogelonderzoek (Achtergronddocument windenergie gevoeligheidskaart vogels - publicatie 2021 .)</p>	<p>beoordeling van zienswijze 3 onder 10 en zienswijze 16 onder 2 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie op flora en fauna.</p>
4	<p>Weidevogelgebied:</p> <p>In de concept beleidsregel is nu expliciet opgenomen dat er bij de het vaststellen van de zoekgebieden geen rekening is gehouden met weidevogelgebied. Gezien het belang van het landelijke gebied in Zwartewaterland voor de instandhouding van de weidevogels als Grutto, Tureluur en Wulp (in logo ANV Horst en Maten en gebiedsalliantie SOM) pleit ik er voor om weidevogelgebied wel als uitsluitingscriterium op te nemen in de beleidsregel. Er wordt veel energie gestoken in weidevogelbeheer van uit agrarisch natuurbeheer. De laatste jaren is de daling van</p>	<p>Het beoogde zoekgebied Wind Zwartsluis is gelegen buiten de weidevogelbeschermingszone.</p>

	<p>het aantal weidevogels gestabiliseerd. Laten we een positieve ontwikkeling in de weidevogelpopulatie niet verstoren door wind- en zonneparken te realiseren op voor weidevogels gevoelige plekken. De film opgenomen in de beleidsregel over de kracht en pracht van ons buitengebied begint nota bene met geluid van weidevogels. Laten we er dan ook zuinig en trots op zijn.</p> <p>Voor weidevogelgebieden geldt verder dat het plaatsen van windmolens mogelijk is, maar dat een goede onderbouwing daarbij noodzakelijk is in het kader van de milieueffecten. Het combineren van windregie met grootschalige zonnevelden is in weidevogelgebieden niet wenselijk, omdat foerageergebieden daarbij verdwijnen. Wanneer we snelheid willen maken en met de energietransitie is zoekgebied "Zwartsluis" in die zin ook geen sterke locatie.</p>	
5	<p>Gebiedskarakteristiek:</p> <p>In het RES inspiratiedocument van 17 mei 2021, waar u in de beleidsnotitie meermaals refereert als belangrijk inspiratiebron, wordt het beoogde zoekgebied omschreven als laagveenontginningslandschap. Dit landschapstype wordt vooral geschikt geacht voor zonne-energie. En dus niet voor wind! In de concept beleidsregel - wordt het landschapstype met geschikt geacht energieconcept zelfs als 4d" punt genoemd in de randvoorwaarden voor realisatie. Voor locatie "Zwartsluis" gaat u hieraan voorbij door ook wind toe te staan. Tevens staat in dit document "In het kleinschalige slagenlandschap (waar het zoekgebied "Zwartsluis" direct aan grenst) zullen windturbines de bestaande kwaliteiten van het landschap verstoren" en "het</p>	<p>Elke gemeenteraad maakt haar eigen afwegingen. De gemeente Zwartewaterland is beperkt in omvang. Veel gebieden binnen de gemeente hebben te maken met een of meerdere beperkingen als het gaat over grootschalige opwek van duurzame energie. Door de beperkte mogelijkheden is ook voor dit zoekgebied gekozen, waarbij de gemeente Staphorst over haar grondgebied tot een andere afweging komt.</p>

	<p>weidse en open landschap is van bijzonder belang voor weidevogels". Met het aanwijzen van de locatie tussen Zwartsluis en De Velde als zoeklocatie wijkt u af van de uitgangspunten uit het inspiratiedocument wat voor de RES West Overijssel als leidraad is opgesteld.</p> <p>Gemeente Staphorst beoordeelt vanuit hetzelfde inspiratiedocument bij haar vaststelling van zoekgebieden haar locatie 1 - op de grens met Zwartewaterland nabij Baarlo omwille van de ligging t.o.v. het Meppelerdiep, Weerribben & Wieden en de aanwezigheid van kwetsbare natuur als gevoelige omgeving. Zij heeft deze locatie als zoekgebied derhalve uitgesloten. Het karakteristiek van zoekgebied "Zwartsluis", wat hemelsbreed op zo'n 2,7 kilometer afstand ligt van zoeklocatie 1 van de gemeente Staphorst, is nagenoeg gelijk. Het kan toch niet zo zijn dat binnen de RES West Overijssel gebieden zo verschillend worden beoordeeld. Daarom mijn verzoek aan het college om hier in overleg te treden met de gemeente Staphorst. EN wil tevens het college oproepen de optie wind voor beoogd zoeklocatie "Zwartsluis" conform de randvoorwaarde 4 (op pag.8 uit de beleidsregel) te laten vallen.</p>	
6	<p>Windladder: De windladder, opgesteld door de provincie Overijssel als handreiking in de RES, schetst en verduidelijkt de mogelijkheden en provinciale voorkeuren voor windprojecten. In de windladder heeft het gebied waarin zoek gebied "Zwartsluis" ligt de classificatie trede 4: dwz.</p>	<p>Het klopt dat het concept zoekgebied wind Zwartsluis in de provinciale windladder op trede 4 is geplaatst. Trede 4 is terughoudend met molens gezien landschappelijke, economische of ecologische waarden. Dat wil echter zeggen dat de keuze voor grootschalige opwek van wind op deze locatie beter gemotiveerd en afgewogen moet worden.</p>

	<p>terughoudend met molens gezien landschappelijke, economische of ecologische waarden. Stap 4 is de laatste stap voor uitsluitingsgebied. De provincie Overijssel acht deze locatie dus ook niet wenselijk, waarom zou gemeente Zwartewaterland dan dit gebied wel als zoekgebied moeten aanwijzen. De mogelijkheden zijn schaars in Zwartewaterland, maar we moeten ons niet laten leiden door het getal maar door de kwaliteit en karakteristieken van het gebied. Zwartewaterland kan goed onderbouwd best aankomen met 1 locatie. De provincie stuurt tenslotte aan op clustering - energielandschap rond Zwolle/A28. Laten we daar op inzetten en vooral de windladder volgen.</p>	
7	<p>Toerisme & Recreatie: Toerisme & recreatie vertegenwoordigt een groot economisch belang voor Zwartsluis en haar directe omgeving. De energieopgave en het beoogde zoekgebied "Zwartsluis" kan daar invloed op hebben. De impact van een zon- of windenergieproject aan de rand van Zwartsluis zal een nadelige invloed hebben op de aantrekkelijkheid, uitstraling en bezoekwaardigheid van het dorp en het omliggende gebied. Het heeft daarmee nadelig effect op de lokale economie in Zwartsluis. De gevolgen voor de voor Zwartsluis belangrijke economische sector maken het beoogde zoekgebied ook minder geschikt. Het realiseren van windturbines aan de rand van Zwartsluis staat tevens haaks op alle (gemeentelijke) initiatieven en investeringen om Zwartsluis te versterken en aantrekkelijker te maken als toeristische trekker, als poort naar de Wieden, waar windenergie juist wordt uitgesloten. Ik verzoek het</p>	<p>Verwezen wordt naar de beoordeling van 19 onder 4. Daar wordt stilgestaan bij de effecten van het plaatsen van windturbines op toerisme.</p>

	college om vanuit toeristisch economisch perspectief ook af te zien van locatie "Zwartsluis" als beoogd zoekgebied. Vanuit het oogpunt Toerisme & Recreatie brengt realisatie van windmolens bij Zwartsluis niet de beoogde toegevoegde waarde. Een minder aantrekkelijk dorp betekent minder toerisme, minder inkomsten voor horeca en detailhandel, minder bestaansrecht, tenslotte minder winkels, horeca, faciliteiten en evenementen. De leefbaarheid en aantrekkingskracht komt onder druk te staan en wordt aan het toetsingscriterium toegevoegde waarde leveren niet voldaan.	
8	Clustering: Iedere gemeente heeft in de RES haar eigen opgave, maar we kunnen de opgave niet los zien van elkaar. Aansluitcapaciteit, landschappelijke inpassing, effecten op natuur en economie maken clustering van duurzame energieopwekking aantrekkelijk. Het zou goed zijn wanneer dat de voorkeur tot clustering (mogelijk buiten de gemeentegrenzen) wordt opgenomen in de beleidsregel. Mijns inziens zou een energielandschap rondom Zwolle de voorkeur moeten hebben. De verdere subregionale samenwerking vanuit ZSDZ-gebied is derhalve aanbevelingswaardig.	Verwezen wordt naar de beoordeling van Zienswijze 3 onder 7. Daar wordt ingegaan op de samenwerking met omliggende gemeenten
9	Proces: Tot slot los van bovenstaande argumentatie bevreemd mij het proces an sich wat nu samenvattend geschetst wordt in het begeleidende schrijven: Aanvulling bij raadsvoorstel 'waar zonneparken en windmolens of het kan duidelijker	De inwoners en eigenaren in een gebied krijgen een jaar om tot een besluit te komen over het wel of niet starten van een gezamenlijk project voor grootschalige zonneparken en windturbines dat voldoet aan de voorwaarden in de <i>'Beleidsregel zeggenschap en lokaal eigendom opwek</i>

	<p>worden verwoord. Na vaststelling van de zoekgebieden is eerst het gebied aanzet om te komen tot een plan met optimaal draagvlak. Komt dat plan er niet vanuit het gebied dan wordt er een tender uitgeschreven om te komen tot een plan. Dus zonder draagvlak uit de omgeving kan er door derden toch een plan gemaakt worden? Zoals ik het nu beoordeel zou het zo moeten zijn dat wanneer er geen breed of optimaal draagvlak in het gebied is voor een zonneveld of windturbine, dat er dan ook niet door een derde partij vanuit een tender een plan gemaakt kan worden. Voor de locatie is dan tenslotte al geconstateerd dat er geen draagvlak is, los van de wettelijke mogelijkheden of onmogelijkheden. De procesbeschrijving vraagt om verduidelijking of toelichting. Voor mij zou gelden geen optimaal draagvlak, geen verder plan voor molens of zonnepark.</p>	<p><i>duurzame energie via één of meerdere zonnepark(en) of windmolen(s) gemeente Zwartewaterland 2022</i>'. Als na een jaar blijkt dat er geen gezamenlijk plan komt dan kan de gemeenteraad besluiten om een maatschappelijke tender uit te schrijven.</p> <p>Op deze maatschappelijke tender zijn dezelfde regels van toepassing als op het gezamenlijke project. De uitzondering is dat er niet één maar meerdere plannen uit een gebied kunnen komen. Deze plannen zullen dan gewogen worden waarbij draagvlak een van de criteria zal zijn.</p> <p>Als gemeente realiseren we ons dat het ontwikkelen van zonne- en windenergie altijd op bezwaren zal stuiten. 100% draagvlak is daarom dan ook geen doelstelling.</p>
10	<p>Met bovenstaande uiteenzetting hoop ik u als college te bewegen om locatie "Zwartsluis", als beoogd zoekgebied voor grootschalige opwekking van duurzame energie middels zon en wind, in deze fase al uit te sluiten.</p>	<p>Uw suggestie om de zoekgebieden wind Zwartsluis en zon Zwartsluis te schrappen wordt opgenomen in de reactienota. De raad zal deze nota meenemen bij haar besluitvorming over de definitieve zoekgebieden.</p>
11	<p>En gehoord alle geluiden vanuit Zwartsluis ben ik niet de enige hierin en is er weinig sprake van optimaal draagvlak voor de locatie bij Zwartsluis.</p>	<p>Wij zijn ons ervan bewust dat het ontwikkelen van zonne- en windenergie tot een belangenafweging zal leiden, waarbij uiteindelijk de gemeenteraad kiest.</p>
12	<p>Ik moedig u aan om alle energie te zetten op het energielandschap rondom de A28 in samenspraak met de buurgemeentes (ZSDZ-gebied) al dan niet binnen de eigen gemeente grenzen. In het besef dat niets doen geen optie</p>	<p>Verwezen wordt naar de beoordeling van Zienswijze 3 onder 7. Daar wordt ingegaan op de samenwerking met omliggende gemeenten</p>

	is, kunnen we met elkaar wel het beste doen voor de leefbaarheid in onze gemeente.	
--	--	--

Conclusie

In de zienswijze van indiener 26 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 27*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 10 augustus 2022 en ontvangen op 12 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Ik onderschrijf de noodzaak om onze energievoorziening te verduurzamen om klimaatverandering tegen te gaan. Ook Zwartewaterland zal -rekening houdend met alle andere belangen- ruimte moeten bieden aan de ontwikkeling van duurzame opwek. Ik maak echter bezwaar tegen de aanwijzing van het gebied Zwartsluis - De Velde- Conrad als zoekgebied voor windturbines. Een goede inpassing van windturbines is in dit gebied niet mogelijk en wel vanwege de volgende redenen:	Indiener van de zienswijze onderschrijft het belang van duurzame energie. Maar maakt bezwaar tegen het concept zoekgebied Wind Zwartsluis.
1	Windturbines veroorzaken geluidshinder, slagschaduw en lichtschittering en beperken daarmee de leefbaarheid van de direct omwonenden van het gebied.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.
2	Windturbines verstoren het uitzicht van de bewoners van Zwartsluis, maar tevens het vergezicht van de bewoners van Genemuiden en Hasselt	Windturbines hebben invloed op het landschap. Hiervoor verwijzen we naar Zienswijze 11 onder 2
3	De Raad van State heeft 30 juni 2021 de algemene regels voorwindturbines in het Activiteitenbesluit	Bij zienswijze 6 wordt stilgestaan bij de geldende afstandsnorm bij windturbines.

	milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer buiten toepassing verklaard voor de ontwikkeling nieuwe windparken. Dit betekent dat de voorheen "standaard" afstand van 350m tot bebouwing (en andere functies) niet langer toegepast mag worden. In veel gevallen zal een grotere afstand aangehouden dienen te worden. Het gebied Zwartsluis - De Velde - Conrad is daarmee te klein. Mocht de gemeente toch vasthouden aan het gebied als zoekgebied voor windturbines, dan dient aan de wijziging van de bestemming een uitgebreide en zorgvuldige plan MER vooraf te gaan.	
4	In het gebied is geen (lijn)opstelling mogelijk die de landschappelijke patronen versterkt. Een windpark zal dan ook afbreuk doen aan de karakteristieke landschappelijke patronen en elementen.	Een van de kenmerken van het zoekgebied Zwartsluis is dat het gelegen is nabij het industrieterrein Kranerwaard. Daarnaast lopen er door het gebied hoogspanningsleidingen. Dit maakt dat het gebied landschappelijk al aangetast is.
5	Het zoekgebied biedt geen mogelijkheden om de ontwikkeling te combineren met andere ontwikkelingen (bijv. in de gemeente Zwolle en de gemeente Staphorst) en zo windturbines te clusteren. De gemeenten van de RES Regio zouden de ontwikkeling van windenergie gezamenlijk moeten vormgeven, omdat dit gemeente overstijgend impact heeft op de omgeving.	Het clusteren of combineren met andere ontwikkelingen is geen vereiste binnen de RES.
6	Het gebied Zwartsluis - De Velde - Conrad is een knooppunt van drie unieke natuurgebieden. Het beoogde zoekgebied ligt namelijk direct naast verschillende Natura2000-gebieden. Deze gebieden zijn de thuis- of rustplaats voor vogels, zowel bekende als zeldzame soorten als de snor, kleinste waterhoen, watersnip,	Verwezen naar de beoordeling bij Zienswijze 1 onder 1 en zienswijze 3 onder 10

	<p>purperreiger, lepelaar en de zeearend. De flora en fauna in de gebieden kennen hun gelijke niet. Veel plantensoorten zijn uniek en komen nog maar mondjesmaat voor. Ook de unieke en beschermde fauna met de otter, roerdomp, grote karekiet, lepelaar, visarend, zeearend en vele weidevogels is uniek en kwetsbaar. Windturbines zijn schadelijk voor in de natuurgebieden voorkomende beschermde en zeldzame diersoorten. Windturbines hinderen stand- en trekvogels in natuurlijke gedrag, zoals het jagen van de zeldzame zeearend en het foerageren van de weidevogels. Windturbines veroorzaken vogelsterfte doordat vogels in aanvaring komen met de draaiende turbinebladen. Het is ridicuul om het klimaat te willen beschermen door de unieke natuur te beschadigen met de komst van windturbines, terwijl er andere gebieden beschikbaar zijn, waar windturbines minder impact zullen hebben op de natuur.</p>	
7	<p>De ontwikkeling van windturbines maakt het bovendien onmogelijk om de omliggende Natura 2000-gebieden in de toekomst verder met elkaar te verbinden (in lijn met de ambities van het Natuurnetwerk Nederland).</p>	<p>De natuurgebieden ten noorden en westen van Zwartsluis zijn al met elkaar verbonden via de gronden van Staatsbosbeheer.</p>
8	<p>Windturbines schaden de beleving van "het aantrekkelijke landschap voor onze toeristen". Windturbines verstoren het aanzicht van Zwartsluis als toeristische trekpleister. De ambitie om Zwartsluis verder te ontwikkelen als toeristische trekpleister worden met de ontwikkeling en realisatie van windturbines teniet gedaan. De ontwikkeling van windturbines in het gebied leidt dan ook direct tot waardevernietiging in relatie tot het toerisme.</p>	<p>Verwezen wordt naar de beoordeling van 19 onder 4. Daar wordt stilgestaan bij de effecten van het plaatsen van windturbines op toerisme.</p>

9	Ontwikkeling van bedrijventerrein en woningbouw in de richting van de beoogde windturbines zal onmogelijk zijn. Windturbines beperken daarmee de economische ontwikkeling in Zwartsluis en hebben daarmee negatieve impact op werkgelegenheid in gemeente. Het vergroot dus niet het toekomstperspectief van de inwoners van Zwartsluis; het schaadt het toekomstperspectief. Het toekomstig waarde-potentieel van het gebied wordt door de komst van windturbines volkomen teniet gedaan.	Bij zienswijze 23 onder 7 wordt stilgestaan bij de effecten van het plaatsen van windturbines op eventuele uitbreidingsmogelijkheden voor de industrie of woningbouw bij bij Kranerweerd
10	Er is onder de bewoners van Zwartsluis geen draagvlak voor de ontwikkeling van windturbines in het zoekgebied. Als de gemeente haar voornemen doorzet, zal dit het vertrouwen in de politiek ernstig schaden en zal leiden tot een vergaande segregatie tussen de kernen en in de politiek.	Wij zijn ons ervan bewust dat het ontwikkelen van zonne- en windenergie altijd op bezwaren zal stuiten.
11	Ik veronderstel dat het College en de Raad de zienswijzen serieus zullen nemen en de aanwijzing van het gebied Zwartsluis - De Velde - Conrad als zoekgebied voor de ontwikkeling van windturbines zullen intrekken.	Uw suggestie om het zoekgebied wind Zwartsluis te schrappen wordt opgenomen in de reactienota. De raad zal deze nota meenemen bij haar besluitvorming over de definitieve zoekgebieden.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 27 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 28*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 10 augustus 2022 en ontvangen op 12 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
1	Ik zou u graag verheldering willen over de inleiding, 1.1. ons buitengebied verandert "Maar hoe en wat gaat dat betekenen voor de boeren in dat buitengebied?" Is dit document alleen voor boeren? Zo ja, ontvang ik graag het document voor de particulieren en de andere ondernemers in dat buitengebied.	De zin "Maar hoe en wat gaat dat betekenen voor de boeren in dat buitengebied" gaan we aanpassen naar "Maar hoe en wat gaat dat betekenen voor de boeren, bewoners en andere gebruiker van dat buitengebied"
2	De beleidsregel zou het kwalitatieve en procesmatige afwegingskader voor de leefomgeving om zonneparken en windmolens toe te passen zo goed mogelijk beschrijven. De combinatie van negatieve effecten op mijn woonleefklimaat, zoals horizonvervuiling, aantasting uitzicht en aantasting van de natuur zal resulteren in een waardedaling van het vastgoed in het gebied. Waardedaling vastgoed wordt niet vermeld in deze beleidsregel.	Bij zienswijze 19 onder 2 wordt stilgestaan bij de eventuele waardedaling van vastgoed.
3	De huidige zeer algemene en vrijblijvende procesbeschrijving doet naar mijn mening geen recht aan de impact van de plannen. Zoals in het document beschreven, heeft u vanuit pilots ontvangen dat de spelregels waarbinnen een initiatief uitgewerkt kan worden zijn gemist. Helaas moet ik concluderen dat in dit document de spelregels als zeer vrijblijvend zijn omschreven. Ik lees dat de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit initiatieven	Anders dan bij de traditionele ruimtelijke ordening het geval is worden er nog niet vooraf harde voorwaarden opgenomen. Weliswaar worden er geen harde normen aan de voorkant gesteld, maar wel wordt waar mogelijk in het toetsingskader benoemd op welke wijze deze normen binnen het toetsingskader worden ingevuld. Wil een initiatief voor realisatie in aanmerking komen, dan moet sprake zijn van een goede inpassing in de fysieke leefomgeving. Het inspiratiedocument RES West-Overijssel van 17 mei 2021 is daarbij een belangrijke

	<p>beoordeelt en toetst. En vanuit die bevindingen de gemeenteraad en het college adviseert. De procesbeschrijving van de gemeentelijke adviescommissie is een bepalend onderdeel van dit document. De punten van toetsing staan wel in het document vermeld, deze zijn niet uitgewerkt. Bijvoorbeeld, maximale hoogte windmolens, minimale afstand tot woningen zonder waarde gegevens is dit niet te toetsen</p>	<p>inspiratiebron om de inpassing aan te laten sluiten bij de gebiedsspecifieke kenmerken.</p> <p>De verwachting is dat de landelijke overheid in 2023 komt met nieuwe algemene omgevingsregels voor windturbines. Tegen die tijd zijn er naar verwachting in onze gemeente concrete initiatieven voor grootschalige zonneparken en windturbines. Onze gemeente zal voor afstandsnormen moeten voldoen aan deze landelijke normen.</p>
4	<p>Het aan te wijzen zoekgebied Genne/Holten wordt bewoond door bewoners van verschillende gemeentes. In deze beleidsregel staat niets beschreven over grensoverschrijding zoekgebied. En de samenwerking met de buurt gemeentes. Na het aanwijzen van het zoekgebied wordt er overgegaan tot het gebiedsproces waarbij het proces bekend is van de gemeente Zwartewaterland. Gezien de opdracht en verschillende inwoners en gemeentes lijkt mij dit niet haalbaar binnen een jaar aangezien er geen omgevingsvisie bekend is.</p>	<p>Dit beleidskader richt zich op de landschappelijke inpassing van zonne- en windenergie in het buitengebied van Zwartewaterland. Hoe de samenwerking met omliggende gemeenten wordt vormgegeven is geen onderdeel van deze notitie.</p> <p>Bij zienswijze 6 onder 6 wordt stilgestaan bij de gemeentegrensoverschrijdende samenwerking.</p>
4	<p>1) Wie zijn de relevant betrokkenen van het zoekgebied? 2) Betreft u alleen de relevant betrokkenen van de gemeente Zwartewaterland? Zo nee, dan mis ik het gezamenlijke grensoverschrijdende procesplan. Aangezien iedere gemeente zijn eigen invulling geeft aan het proces. 3) Wat is optimaal draagvlak, hoe kan dit aangetoond worden?</p>	<p>In de <i>'Beleidsregel zeggenschap en lokaal eigendom opwek duurzame energie via één of meerdere zonnepark(en) of windmolen(s) gemeente Zwartewaterland 2022'</i> staan alle regels met betrekking tot lokaal eigendom en participatie. Daar is ook geregeld wie er betrokken moeten worden bij een project.</p> <p>Bij zienswijze 6 onder 6 wordt stilgestaan bij de gemeentegrensoverschrijdende samenwerking.</p>

5	Ik verzoek u, om dít document en onderliggende stukken nogmaals goed door te nemen alvorens over gegaan wordt tot goedkeuring. Daarbij verwacht ik dat de nieuwe initiatieven mee genomen worden in de herziening van deze beleidsregel.	Uw zienswijze wordt opgenomen in de reactienota. De raad zal deze nota meenemen bij haar besluitvorming over de definitieve zoekgebieden.
---	--	---

Conclusie

In de zienswijze van indiener 28 wordt wel aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 29***Datum zienswijze***

De zienswijze is per brief ingediend op 14 augustus 2022 en ontvangen op 15 augustus 2022

Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
Graag wil ik hierbij mijn zienswijze indienen omtrent het plaatsen van Windmolens nabij Zwartsluis in het zoekgebied 'WIND - Locatie ten oosten van Zwartsluis'. Alhoewel ik de uitdaging en de opdracht van de Gemeente Zwartewaterland begrijp om energie duurzamer op te wekken vind ik de gekozen locatie niet tot zeer matig geschikt voor het plaatsen van hoge windmolens.	Indiener van de zienswijze onderschrijft het belang van duurzame energieopwekking maar heeft bezwaar tegen het zoekgebied Wind Zwartsluis.
Zoals vermeld in het document 'Hoe_en_waar_in_het_buitengebied_van_Zwartewaterland_zouden_grote_zonneparken_en_windmolens_kunnen_worden_toegelaten.pdf' is het zeker zo dat hogere windmolens meer wind vangen dan lage en dus meer verwachte opbrengt zullen hebben. Echter hogere windmolens komen ook meer in het zicht en hebben zo meer impact op het alledaagse leven.	Windturbines kunnen inderdaad hinder veroorzaken in de vorm van slagschaduw. Of en hoeveel slagschaduw er zal zijn hangt van de locatie van de windturbines af. De relevante normen voor geluid en slagschaduw staan in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer. Slagschaduw en het beperken ervan zal onderdeel zijn van de uit te voeren milieuonderzoeken.

<p>Voor mij, woonachtig in Zwartsluis, zal dit betekenen dat ik elke dag en elk uur toppen van rotorbladen voorbij zal zien schieten. U moet bedenken dat mijn huis pal Noord-Zuid staat met de enige gevel met ramen naar het Oosten gericht. Vanuit mijn achterkamer zal ik dus elk uur van de dag beweging in mijn ooghoeken zien en zal dat mijn aandacht trekken en afleiden. Niet bepaald een scenario waar ik vrolijk van wordt. Overigens zal dat voor veel meer inwoners gelden, bijvoorbeeld die van De Praam en die van de Schutteveerlaan. Hun huizen staan net als die van mij Noord-Zuid, hebben vrij zicht op de molens, en zullen niet kunnen ontkomen aan de beweging.</p>	
<p>Verder staat er beschreven dat een reden van uitsluiting van een zoekgebied is dat het zoekgebied te dicht bij woonwijken is gesitueerd. Mag ik opmerken dat het gebied 'WIND - Locatie ten oosten van Zwartsluis' slechts hemelsbreed minder dan 2 Km van mijn huis is en slechts 1,5 Km van de woonwijk de Nieuwesluis ? En dan hebben we het niet over kleine windmolens op 1,5 Km afstand maar over windmolens van 200 meter ...</p>	<p>Vanuit milieuhinder geldt dat windturbines op voldoende afstand moeten zijn gesitueerd van gevoelige functies, zoals wonen.</p>
<p>Ik hoop dat de raad van Zwartewaterland mijn zienswijze mag gaan delen en zal afzien van deze ongelukkige keuze en niet zal overgaan tot aanwijzen van zoekgebied 'WIND - Locatie ten oosten van Zwartsluis' voor het plaatsen van zulke hoge molens.</p>	<p>Uw suggestie om het zoekgebied wind Zwartsluis te schrappen wordt opgenomen in de reactienota. De raad zal deze nota meenemen bij haar besluitvorming over de definitieve zoekgebieden.</p>

Conclusie

In de zienswijze van indiener 29 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 30*Datum zienswijze*

De zienswijze is per brief ingediend op 11 augustus 2022 en ontvangen op 15 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Naar aanleiding van de pagina grote advertentie in het Zwartsluizer Reclameblad van dinsdag 26 juli jl., waar tot onze schrik en verbijstering sprake is van windmolens met als hoogste punt 225 meter en in het kader van uw geplande besluitvorming het navolgende:	
1	In eerste instantie gaan wij er vanuit dat het gepubliceerde beleidsplan en tekening in aanmerking komen voor fundamentele veranderingen.	De beleidsregels zijn na behandeling door college en raad ter inzage gelegd. Ze staan daarmee open voor aanpassingen.
2	Om de uiterst kwetsbare natuurgebieden die in aanmerking komen in de gemeente Zwartewaterland te vrijwaren van deze windmolens blijft alleen het industriële gebied van Genemuiden en Hasselt over, waar al industriële horizonvervuiling aanwezig is.	Door de aanwezige hoogspanningsmasten en hoge objecten op en nabij het industrieterrein Zomerdijk en Kranerweerd zijn in het gebied is er al sprake van landschappelijke inbreuk.
3	Als haalbaar eenvoudig alternatief stellen wij voor om in de aangewezen gebieden horizontale zonnepanelen te plaatsen en deze te omringen door landschappelijke hagen en zo optimaal gebruik te maken van het reeds vlakke landschap. De positieve gevolgen van bovengenoemd voorstel zijn, dat het op deze wijze plaatsen van zonnepanelen, op geen enkele wijze sprake is van schade aan het landschap en door de hoogte van de windmolens een afschuwelijke horizonvervuiling.	Het gebied nabij industrieterrein Kranerweerd is zowel concept zoekgebied voor wind- als zonne-energie.

4	'Wat ook tegen de komst van dit soort windmolens spreekt zijn de storende slagschaduw van de gigantische wieken over het hele natuurgebied inclusief ons mooie dorp, het leed dat vogels wordt aangedaan en een niet te onderschatten item als geluidsoverlast.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.
5	Ook vragen wij ons af of windmolens van dit kaliber op de rand van een officieel natuurgebied geplaatst mogen worden terwijl er genoeg alternatieven zijn met minder langdurige desastreuze gevolgen voor de toekomst.	Bij de beoordeling van zienswijze 3 onder 9 en 10 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie op het landschap en flora en fauna
6	Tot slot, om de impact van dit soort windmolens op de omgeving met eigen ogen en oren te ervaren moet u het landschap tussen Urk en Lemmer eens bezoeken.	Deze beleidsnotitie biedt juist de mogelijkheden om zorgvuldig de grootschalige opwek in te passen in het landschap.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 30 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 31

Datum zienswijze

De zienswijze is per brief ingediend op 13 augustus 2022 en ontvangen op 16 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Bij deze willen wij een zienswijze indienen met betrekking tot de plannen van zonneparken en windturbines in het buitengebied van Zwartewaterland (Zwartsluis).	Indiener van de zienswijze heeft bezwaar tegen het plaatsen van zonneparken en windturbines in het buitengebied van Zwartewaterland, en met name nabij Zwartsluis.

1	<p>We zijn geschrokken van de snelheid waarmee deze plannen ineens, voor ons gevoel, er door gedrukt worden. Op een zeer ongunstig tijdstip voor burgers (ivm vakanties) kunnen we een zienswijze indienen, geen rekening houdend met de burgers.</p> <p>Wij zijn tegen deze plannen. Zelf zijn we veehouder. Aan alle kanten wordt ons bestaansrecht aangevallen en kunnen wij weinig tot niets meer doen en moeten we toezien hoe deze machtspolitiek op het gebied van klimaat en energie in alles geholpen wordt om het wel voor elkaar te krijgen. De gewone ondernemer moet jaren vechten voor een vergunning en dit lijkt er zo doorheen geloodst te worden.</p>	Bij zienswijze 16 wordt uitgebreid stilgestaan over de terinzage legging
2	<p>Onze vraag is of dit zomaar kan. Wij als veehouder, zitten in totale onzekerheid door het stikstofkaartje van minister van der Wal, omdat we dicht bij Natura2000 gebied zitten, 95% reductie. Ons bestaansrecht wordt bedreigt. En zonneparken en windturbines mogen dan zomaar wél in dit gebied dichtbij Natura 2000?</p>	Bij zienswijze 2 onder 2 wordt stilgestaan bij de stikstofproblematiek
3	<p>En wat zijn de gevolgen voor de volksgezondheid en wat is de nevenschade? Is dit allemaal onderzocht?</p>	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.
4	<p>En wat doet het met het landschap?</p>	Bij zienswijze 11 onder 2 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie op het landschap
5	<p>En wat doet het met de dieren die bij de</p>	Bij de beoordeling van zienswijze 3 onder 9 en 10 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie op het landschap en flora en fauna.

	windturbines weiden? De weidevogels enz. in dit gebied? Wij boeren krijgen het altijd op ons bordje dat wij de schuld zijn van de achteruitgang van het aantal weidevogels, terwijl we er alles aan doen om nesten en vogels te sparen. Wat doen de wieken van de windturbines?	
6	En wat voor effect hebben zonneparken op de natuur (brandgevaar)?	Zonne-energie systemen op zichzelf zijn zeer slecht brandbaar. Maar zij kunnen wel een brand veroorzaken indien er dichtbij brandbaar materiaal aanwezig zijn. Een initiatiefnemer zal daarom bij de planvorming rekening moeten houden met brandgevaar. En maatregelen nemen om brandgevaar te verkleinen. Zie voor meer informatie bijlage Infokaart (externe) veiligheid – Zonnepanelen van de Veiligheidsregio IJsselland
7	En wat levert het daadwerkelijk op, voor hoelang/ hoeveel jaren?	De opbrengst van een zonnepark en windturbine hangt sterk samen met de gebruikte technieken en gekozen opstelling.
8	Kan deze opgewekte stroom wel terug geleverd worden, dat is nu een probleem bij bedrijven bij ons in de buurt. Zo rijzen er vele vragen	Bij zienswijze 14 wordt stilgestaan bij de congestieproblematiek
9	Ook rijst bij ons de vraag of het wel veilig en verantwoord is met de hoogspanningsmasten in het gebied waar de windturbines zouden moeten komen. Mag dit en kan dit? Jaarlijks vliegen er zwanen, ganzen en vogels dood tegen de kabels, die we uit ons land moeten halen. Als er windturbines geplaatst worden verergert dit probleem naar onze mening alleen máár. De wieken van de windturbine overleven ze net als de hoogspanningskabels evenmin, zoals we al eerder aangaven.	Vanuit milieuhinder geldt dat windturbines op voldoende afstand moeten zijn gesitueerd van gevoelige functies, zoals wonen en ook hoogspanningslijnen. In de notitie Veiligheid en windturbines in opdracht van het ministerie van Economische Zake wordt hierop dieper ingegaan. Bij de definitieve locatiekeuze zal een initiatiefnemer daarmee rekening moeten houden.

10	We hebben er geen goed gevoel bij. Jarenlang worden we tegengewerkt in alles rondom ons boerenbedrijf en dit moet, in het kader van klimaat en energie, allemaal zo vlug mogelijk doorgaan en plaats vinden en dat vinden wij een zeer kwalijke zaak. Dagelijks bezig met dier en natuur, wat aan alle kanten wordt aangevochten, alsof we 'slecht' werk doen en dit moet in het kader van klimaat en energie allemaal maar kunnen. Het voelt als onrecht.	We kunnen het ons voorstellen dat u als ondernemer voor vele uitdagingen staat. Het spijt ons te horen dat u het gevoel heeft onrecht te worden aangedaan. Als samenleving staan we voor een transitie van opwek van energie met fossiele brandstoffen naar duurzame bronnen. Daarbij worden we ook geconfronteerd met problemen zoals stikstof, tegengaan van biodiversiteitsverlies en het opvangen van de effecten van klimaatverandering. Daarbij hebben we elkaar nodig.
----	--	---

Conclusie

In de zienswijze van indiener 31 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 32

Datum zienswijze

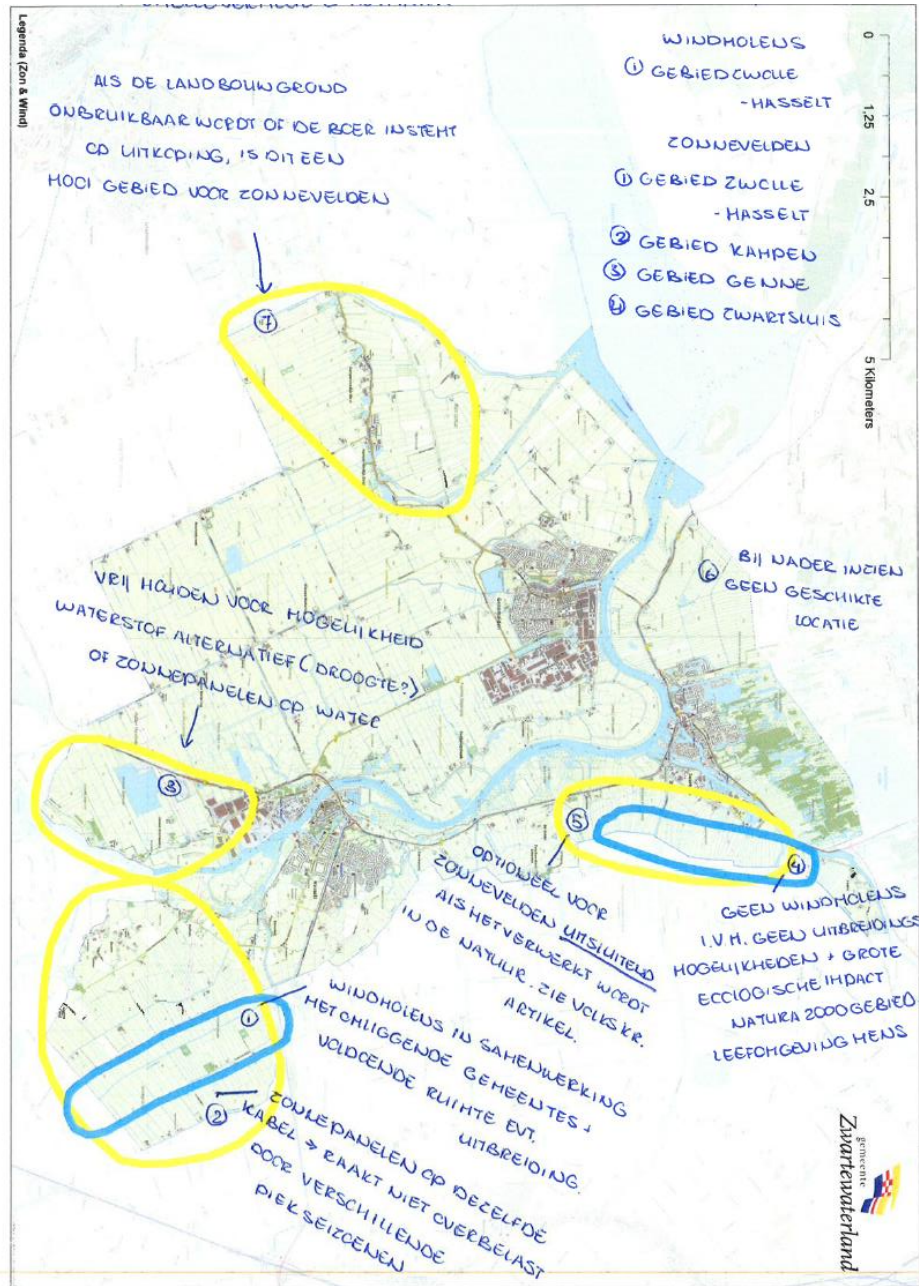
De zienswijze is per brief ingediend op 12 augustus 2022 en ontvangen op 16 augustus 2022

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	<p>Graag zou ik u op de hoogte willen stellen over mijn twijfels over één van de potentiële locaties voor het plaatsen van windmolens en/of zonnevelden zoals benoemd in de ontwerp beleidsregel 'Hoe en waar in het buitengebied van Zwartewaterland zouden grote zonneparken en windmolens kunnen worden toegelaten?'</p> <p>In dit ontwerp wordt het gebied tussen De Velde en Baarlo aangemerkt als potentieel gebied voor het opwekken van groene energie. Echter, doordat ik aanwezig ben geweest bij meerdere informatieavonden, ben ik ervan overtuigd</p>	<p>Als gemeente vinden we het plezierig te horen dat u de tijd en de moeite heeft genomen om aanwezig te zijn bij meerdere informatieavonden.</p> <p>U bent op basis van deze informatie tot de conclusie gekomen dat het gebied nabij Zwartsluis niet geschikt is voor zonneparken of windturbines.</p>

	<p>dat bovenstaand genoemd gebied niet geschikt is voor het plaatsen van windmolens en/of zonneparken.</p> <p>Graag licht ik dit toe aan de hand van onderstaande argumenten</p>	
1	<p>De natuur In het gebied waar de windmolens en/of zonneparken zouden worden ingericht ligt direct aan een natura200 gebied. Door zowel de komst als bouw van de groene energie opwekker kan en zal het een sterk versturende factor zijn voor natuur én dier.</p>	<p>Bij de beoordeling van zienswijze 3 onder 9 en 10 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie op het landschap en flora en fauna</p>
2	<p>Gezondheid Uit menig onderzoek blijkt dat er gezondheidsklachten gebonden zijn aan het leven nabij windmolens veroorzaakt door de slagschaduw en geluidshinder. De bewoners van het industrieterrein en De Nieuwe Sluis wonen dusdanig kort op dit gebied, dat gezondheidsklachten als gevolg van de potentiële windmolens niet uitgesloten kan worden.</p>	<p>We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.</p>
3	<p>De Ruimte Het aangewezen gebied biedt onvoldoende ruimte om in de toekomst meer windmolens te plaatsen.</p>	<p>Het college en de raad kunnen bij het definitief vaststellen van de zoekgebieden rekening houden met de mogelijkheid voor toekomstige uitbreidingen. Of een gebied geschikt is voor toekomstige uitbreidingen is geen criterium of een gebied geschikt is voor wind/zon.</p>
4	<p>Bijgaand deze brief heb ik een overzicht van de potentiële zoekgebieden toegevoegd met kort op- en aanmerkingen. Hieruit zou ik graag nogmaals willen benoemen dat het gebied bij Zwartsluis niet geschikt is voor de plaatsing van</p>	<p>Het gebied tussen Zwolle en Hasselt wordt door meer indieners van zienswijzen genoemd. Daarvoor verwijzen we naar de beoordeling bij Zienswijze 26 onder 1.</p>

	windmolens en zonneparken, en dat het gebied tussen Zwolle-Hasselt meer perspectief biedt.	
5	Zoekgebied zon Kamperzeedijk: Als landbouwgrond onbruikbaar wordt of de boer instemt op uitkoping, is dit een mooi gebied voor zonnevelden	In de nota <i>Definitieve zoekgebieden voor zonne- en windenergie in de gemeente Zwartewaterland</i> zal hier in worden gegaan op de voor- en nadelen van het zoekgebied Zon Kamperzeedijk
6	Zoekgebied zon Genne-Overwaters: Vrij houden voor mogelijkheid waterstof alternatief (droogte?) of zonnepanelen op water	In het zoekgebied zon Genne-Overwaters ligt een zandwinplan. De Zandwinlocatie is van de firma Terrazande. De oppervlakte is momenteel 2,7 km ² , maar zal nog groeien. De locatie is interessant voor een drijvende zonnestroominstallatie omdat het nabij het industrieterrein ligt en het water ook een industriële functie heeft. Zandwinning is op deze locatie begonnen rond 2012. De zandwinlocatie is nog relatief jong en nog volop in productie. Een drijvende zonnestroominstallatie zou de productie kunnen hinderen. De exploitant staat wel open voor gesprekken voor een drijvend zonnepark na afloop van de concessie, medio 2033.
7	Zoekgebied zon en wind Genne-Holten: <ul style="list-style-type: none"> • Windmolens in samenwerking met omliggende gemeentes • Voldoende ruimte voor eventuele uitbreiding • Zonnepanelen op dezelfde kabel => Raakt niet overbelast door verschillende piekseizoenen. 	Ad 1: Bij zienswijze 6 onder 6 wordt stilgestaan bij de gemeentegrensoverschrijdende samenwerking. Ad 2: Zie punt 3 Ad 3: De technische term voor zonnepanelen en windturbines op een en dezelfde kabel is cablepooling. In de nota <i>Definitieve zoekgebieden voor zonne- en windenergie in de gemeente Zwartewaterland</i> zal hier op in worden gegaan.
8	Zoekgebied Wind Zwartsluis: <ul style="list-style-type: none"> • Geen windmolens i.v.m. geen uitbreidingsmogelijkheden • Grote ecologische impact 	Ad 1: Zie punt 3 Ad 2: Zie punt 1 Ad 3: zie zienswijze 1 onder 1 Ad 4: Zie punt 2

	<ul style="list-style-type: none"> • natura 2000 gebied • Leefomgeving mens 	
8	<p>Zoekgebied Zon Zwartsluis: Optioneel voor zonnevelden <u>uitsluitend</u> als het verwekt wordt in de natuur. Zie Volkskrant artikel [van 30 juli 2021 met als titel. Moeten zonneparken altijd groot en lelijk zijn? In Overijssel drijven de panelen tussen de koeien. https://www.volkskrant.nl/a-bbf3956e]</p>	<p>In hoofdstuk 3 Afwegingskader voor Fysieke leefomgeving staat dat: <i>Zonneparken en windmolens moeten toegevoegde waarde voor ons buitengebied hebben!</i> Op pagina 13 gaat dit verder door te benoemen aan welke opgaven een eventueel zonnepark of windturbine een bijdrage moet leveren namelijk:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bodemdaling én stikstof; 2. maar ook natuur (biodiversiteit); 3. landbouw; 4. klimaatadaptatie (water & droogte) 5. en leefbaarheid van het buitengebied. <p>In het door u genoemde Volkskrantartikel staan diverse voorbeelden van dubbel ruimtegebruik. Initiatiefnemers kunnen hiervan kennis nemen en kijken hoe ze dit bij hun eigen initiatief gaan vormgeven.</p>

ndmolens toegelaten?"

Conclusie

In de zienswijze van indiener 32 wordt wel/geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Zienswijze indiener 33*Datum zienswijze*

De zienswijze is per mail ingediend op 18 augustus 2022 en ontvangen op 18 augustus 2022. Dit is na sluitingsdatum van de reactietermijn.

	Inhoud van de zienswijze	Beoordeling
	Net als vele bewoners van Zwartsluis heb ik ook bezwaar gemaakt tegen de plek van de windmolens. Ons bedrijf heeft eveneens o.a. via de ondernemerskring ernstig bezwaar gemaakt tegen de gekozen plek.	Indien van zienswijze heeft bezwaar tegen het zoekgebied voor wind nabij Zwartsluis.
1	Voornaamste argument is dat Zwartsluis werkelijk al aan alle kanten op slot zit. Voor woningbouw en industrie. We moeten daarom alle opties voor de toekomst open houden voor de randen van Zwartsluis waar wellicht zich toch nog mogelijkheden voordoen.	Verwezen wordt naar de beoordeling van 14 onder 5. Daar wordt stilgestaan bij de mogelijkheden van windmolens bij industrieterreinen. Verwezen wordt naar de beoordeling van 23 onder 7. Daar wordt stilgestaan bij de effecten van windmolens bij Zwartsluis op eventuele woningbouw
2	Persoonlijk heb ik in het verleden veel gedachtengoed voor Zwartsluis ontwikkelt. Zowel in de functie van bestuurslid Fortresse, als ook als ondernemer. Ik noem hierbij de verplaatsing van ons bedrijf vanuit het Buitenkwartier naar Het Oude Diep, de aankoop van de SNS bank en de realisering van de plannen van 'Sluispoort", de verkoop van onze familiewoning, van de eilanden en de woning/tuin aan de Mastenmakersstraat , de ontwikkeling en de plaatsbepaling van het botterhuus, de bouw van het pand voor groentebedrijf De	

	<p>Lange in de huidige vorm, in plaats van een appartementen complex etc.</p> <p>Tijdens al deze ontwikkelingen hoorde ik vaak in het begin dat iets niet kon vanwege..... en stuiten we op weerstand van belangen partijen , maar omdat we plannen uitwerkten, kregen we ook veel medewerking van de gemeente. Door in gesprek te blijven en er met een andere houding tegen aan te kijken bleek dat er toch veel meer mogelijk was. En is er veel gerealiseerd.</p> <p>Enkele jaren geleden heb ik besloten mij terug te trekken uit het bedrijf, maar ook uit Fortresse. Omdat het bedenken, en vooral het verdedigen, van plannen veel inzet vergt en het ook goed is dat anderen dit weer op hun manier voortzetten. Maar goed de ideeën blijven wel komen.</p>	
3	Ten aanzien van de windmolens wil ik voorstellen , door u eventueel opnieuw, de mogelijkheid te onderzoeken om langs het Zwartewater, tussen Zwartsluis en Hasselt in/langs de uiterwaarden windmolens te plaatsen.	Het genoemde gebied is een NNN en Natura 2000 gebied en dus uitgesloten van windmolens
4	-gekozen kan worden voor molens die ver uit elkaar staan, minder hoog zijn, maar meer in aantal (meer capaciteit voor geheel Zwartewaterland, eigen gebruik). Maak daar tevens een toeristisch voordeel van, voor passerende fietsers, voor passerende schepen. Informatie over energie en industrie etc.	
5	-het is tevens een figuurlijke verbinding met de Zwartewaterland kernen.	Zie onder 3

	<p>-daar is geen woningbouw of industrie mogelijk.</p> <p>-bestaande woningen zijn op voldoende afstand of kunnen op afstand gehouden worden.</p> <p>-de natuur (vogels) heeft voldoende ruimte vanwege de te kiezen afstand van de windmolens, en er is niet meer schade dan op de huidig gekozen locatie.</p>	
6	<p>Wellicht komen de geluiden ook nu al weer direct naar boven, niet mogelijk, habitat, technische problemen, geld etc. Maar vanuit een helikopter view is dit wellicht de beste van de 'slechtste' opties en moet het saldo van plussen en minnen voor het gehele Zwartewaterland en de natuur gewogen worden en kan er gebruik gemaakt worden van deze grote capaciteit langs de rivier. Ongetwijfeld vergt het veel medewerking van diverse partijen, maar ontwikkel een plan dat meer is dan alleen maar windmolens (en/of zonnepanelen) en tevens gericht is op een duurzaam toeristisch en een natuurrijk Zwartewaterland.</p> <p>Volgens mij is er wat moois van te maken. (Onze eigen 'Zaanse Schans').</p> <p>Ik hoop hiermee een positieve bijdrage te kunnen leveren en verblijf,</p>	Een gezamenlijk plan met weerwaarde voor de gemeente Zwartewaterland is waar we als gemeente naar streven.

Conclusie

In de zienswijze van indiener 33 wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Reactie vooroverleg overheidsinstanties Veiligheidsregio IJsselland

Reactie op 1 juli 2022

De reactie is per mail ingediend op 1 juli 2022..

	Inhoud van de reactie	Beoordeling
1.	Op deze beleidsregel is er geen aanvullende reactie voor dit moment. Graag wordt in een volgend stadium of een concreet plan graag weer meegedacht.	Het is goed om te constateren, dat de Veiligheidsregio IJsselland actief gereageerd heeft en actief betrokken wil worden bij het vervolg. Van deze advisering wordt graag gebruik gemaakt. Hierdoor wordt actief de veiligheid- en gezondheidsaspecten meegewogen, waarvoor aandacht is gevraagd in zienswijze 6.

Conclusie

In de reactie van Veiligheidsregio IJsselland wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Reactie vooroverleg provincie Overijssel

Reactie op 18 juli 2022

De reactie is per mail ingediend op 18 juli 2022..

	Inhoud van de reactie	Beoordeling
1.	Rode draad in het beleidskader is, dat zonneparken en windmolens toegevoegde waarde moeten hebben voor het buitengebied. Hierbij wordt aangesloten op de gebiedskenmerken van de gemeente Zwartewaterland.	Geconstateerd wordt dat de provincie van mening is, dat de beleidsnota:

	<p>Daarnaast wordt er een afweging gemaakt vanuit gebiedsspecifieke opgave zoals Water en Bodem. De procesaanpak is helder en biedt een goed kader voor participatie.</p> <p>Vanuit het provinciaal belang wordt de provincie via voorkantsamenwerking graag aangehaakt bij de uitvoering van de plannen.</p> <p>Dit beleidskader is in overeenstemming met het provinciaal beleid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aansluit op de gebiedskenmerken van de gemeente Zwartewaterland en er een afweging gemaakt wordt vanuit gebiedsspecifieke opgaven zoals Water en Bodem. • de procesaanpak helder weergeeft; • een goed kader biedt voor participatie. <p>Bij de uitvoering van de plannen haakt de gemeente de provincie aan vanuit het provinciaal belang via voorkantsamenwerking.</p> <p>Geconcludeerd wordt dat dit beleidskader in overeenstemming is met het provinciaal beleid.</p>
--	---	--

Conclusie

In de reactie van provincie Overijssel wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Reactie vooroverleg overheidsinstanties Veiligheidsregio IJsselland

Reactie op 1 augustus 2022

De reactie is per mail ingediend op 1 augustus 2022

	Inhoud van de reactie	Beoordeling
1.	<p>We worden graag op de hoogte gehouden van ontwikkelingen en betrokken bij concrete aanvragen.</p> <p>Hierbij stuur ik je alvast twee infobladen met aandachtspunten namens de veiligheidsregio met</p>	<p>Het is goed om te constateren, dat de Veiligheidsregio IJsselland actief gereageerd heeft en actief betrokken wil worden bij het vervolg. Van deze advisering wordt graag gebruikt gemaakt. Hierdoor wordt actief de veiligheid- en</p>

---

	betrekking tot zonneparken en windmolens. Deze kunnen jullie gebruiken om zelf alvast te screenen waar voor de veiligheidsregio / brandweer de zwaartepunten liggen.	gezondheidsaspecten meegewogen, waarvoor aandacht is gevraagd in zienswijze 6. De twee infokaarten worden als bijlage bij deze zienswijzenota aan de raad aangeboden.
--	--	--

Conclusie

In de reactie van Veiligheidsregio IJsselland wordt geen aanleiding gevonden de beleidsregel te wijzigen.

Adhesiebetuigingen

Op 24 augustus 2022 hebben Fortresse, Sluispoort en Ondernemerskring Zwartsluis 1357 adhesiebetuigingen aangeboden aan Wethouder Rietman. 1202 daarvan zijn digitaal ingediende adhesiebetuigingen, 155 stuks zijn geschreven adhesiebetuigingen.

De tekst van de adhesiebetuiging is:

Ik maak bezwaar tegen de komst van windmolens aan de rand van ons dorp!

Ik maak bezwaar tegen de komst van windmolens en/of een zonnepark aan de rand van Zwartsluis en steun hierbij de argumenten waarmee we de natuur rondom Zwartsluis beschermen, het aanzicht van het dorp willen behouden, onze gezondheid voorop stellen, de toerist willen trekken, onze toekomstige uitbreiding niet in de weg zitten en onze eigen ondernemers de ruimte geven om te investeren in duurzame energie.

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Mailadres

Wilt u op de hoogte gehouden worden over het vervolg? Ja/Nee

Reactie:

Dat er tijdens de zomervakantie binnen een zeer korte termijn 1357 adhesiebetuigingen zijn opgehaald betekent dat het onderwerp leeft in Zwartsluis. De gemeenteraad zal dit zeker meewegen bij haar besluitvorming over de definitieve zoekgebieden. Wat lastig is dat de kop van de adhesiebetuiging alleen spreekt over windmolens terwijl in de tekst zowel windmolens als zonneparken staat.

De in de adhesiebetuiging genoemde bezwaren worden de volgende zienswijzen behandeld:

Natuur: zienswijze 3 onder 10 en zienswijze 16 onder 2 wordt stilgestaan bij de effecten van windenergie op flora en fauna

Aangezicht dorp: Bij zienswijze 1 wordt ingegaan op de landschappelijke aspecten van windenergie

Gezondheid : We begrijpen dat inwoners van Zwartsluis zich zorgen maakt over de gezondheidsrisico's van windturbines. Bij zienswijze 6, onder 2 wordt hier verder bij stilgestaan.

Toerisme: Zienswijze 19 onder 4

Toekomstige uitbreiding: Zienswijze 14 onder 5

Eigen ondernemers de ruimte geven te investeren in duurzame energie: Zienswijze 4 onder 1

4. OVERZICHT AMBTSHALVE WIJZIGINGEN

De beleidsregel wordt met taalkundige en redactionele aanpassingen voor de leesbaarheid aangescherpt.

Inhoudelijke wijzigingen:

Wijziging pagina 1, eerste alinea:

Maar hoe en wat gaat dat betekenen voor de boeren in dat buitengebied
wordt

Maar hoe en wat gaat dat betekenen voor de boeren, bewoners en andere gebruikers van dat buitengebied

Wijziging pagina 8: Laatste alinea wordt:

Bij de aanvraag omgevingsvergunning of de herziening van het bestemmingsplan/Omgevingsplan zal de gemeenteraad over het initiatief moeten besluiten. De proceduretijd voor vergunningverlening is bij een soepel procedureverloop circa 26 weken, exclusief vooroverleg.

Voorafgaand aan de procedure vindt het voortraject plaats. In het voortraject is veel onderzoek nodig dit kost tijd. Eerst wordt een quickscan uitgevoerd naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een initiatief. Hiervoor is informatie op hoofdlijnen over het initiatief voldoende. Wordt hier positief op besloten, dan kan de officiële procedure worden gestart. Voor de officiële procedure is het nodig om de vereiste onderzoeken uit te voeren. Al met al zal een proces tot en met besluitvorming in veel gevallen meerdere jaren kosten

Toevoeging op pagina 15: Als na dit jaar blijkt dat de buurt nog meer tijd nodig heeft om tot een volwaardig plan te komen, dan krijgt de buurt meer tijd. Dan moet er wel uitzicht zijn op een gedragen plan

5. BIJLAGEN

Infokaart (externe) veiligheid – Zonnepanelen
Infokaart (externe) veiligheid - Windturbines